

BIM Atzeneta del Maestrat

Època XI N° 27 - oct/nov/dec/gener 2023/24

La AODL informa

A Atzeneta cal saber

Els nostres esportistes

Sant Antoni

Gent d'ací

Ens conten des del Col.legi

Medi Ambient

Les associacions parlen

Des del Casal Popular

Els nostres artistes

Des de la Cooperativa

El temps i la Meteo a Atzeneta

Agenda

HORARIS

AJUNTAMENT

De dilluns a divendres de 9 h a 14 h.

Dissabte de 9h a 13 h.

www.atzenetadelmaestrat.es

Facebook: Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat

ESCOMBRERIES

A partir de les 20 h.

RECOLLIDA D'ELECTRODOMÈSTICS

El primer dimarts cada mes.

PUNT NET SANT GREGORI

Dilluns, dimecres i divendres de 11 h a 14 h.

RECOLLIDA D'OBJECTES

VOLUMINOSOS

El quart dijous de cada mes.

CEMENTERI

Tots els diumenges (hivern de 15 h a 17 h i estiu de 16 h a 18 h).

ALTRES SERVEIS A L'AJUNTAMENT

SERVEIS SOCIALS

Dilluns de 9 h a 13'30 h i dimecres amb cita previa (722739456) a la 2ª planta de l'ajuntament.

ARQUITECTA MUNICIPAL

Dimarts de 10 h a 14 h a l'ajuntament.

VETERINARI

Dimecres de 10 h a 11 h a l'ajuntament.

TELÈFONS D'INTERÉS

AJUNTAMENT 964 37 00 18

CENTRE DE DIA 964 37 09 19

CENTRE DE SALUT 964 37 05 43

GUÀRDIES 698 614 472

FARMÀCIA 964 37 00 54

COL·LEGI PÚBLIC 964 73 82 50

BANKIA 964 37 00 53

BBVA 629 005 298

BANTIERRA 964 37 01 64

GUÀRDIA CIVIL 964 37 00 63
062

CASA ABADIA 964 37 03 36

EXTENSIÓ AGRÀRIA 964 39 96 90

AUTOS HICID 964 20 01 22

EMERGÈNCIES 112

INFORMACIÓ 012

HOSPITAL GENERAL 964 72 50 00

HOSPITAL PROVINCIAL 964 35 97 00

HORARI D'AUTOBUSOS

ATZENETA-L'ALCORA-CASTELLÓ

ATZENETA

Eixida 6'30 h

L'ALCORA

Arribada 7'30 h

Eixida 7'35 h

CASTELLÓ

Arribada 8'00 h

Eixida 18'00 h

ATZENETA

Arribada 19'30 h

VISTABELLA-ATZENETA-CASTELLÓ

VISTABELLA

Eixida 6'00 h

ATZENETA

Arribada 6'50 h

Eixida 7'00 h

CASTELLÓ

Arribada 8'30 h

Eixida 15'30 h

ATZENETA

Arribada 16'50 h

Eixida 17'00 h

VISTABELLA

Arribada 18'00 h

Edició: Ajuntament d'Atzeneta

Coordinació: www.teescribologuequieras.com

Impressió: Paperam Impressions

Disseny: Juan Gil

La gent que fem aquest BIM volem que estiga obert al major nombre d'opinions. Tot aquell que vulga col·laborar, de qualsevol manera, ens ho pot fer arribar a l'ajuntament o a l'adreça electrònica bimatzeneta@gmail.com.

Col·laboracions, incloses les fotogràfiques, d'aquest número:

Associació d'ames de casa (Tere Vayá), Melchor Rovira, Carmen Rovira Monfort, Francisco Esteller Agustina, Pilar Ferreres, Neus Bartoll, Eladi Roca, Leo Gil Saura, Xavi Pallarés, Alejandro Badenes, Isidre Andreu, Toni Agut, David Bellés, Rodrigo Andrés, Antonio Badenes, Judit Estellés.

DE FITES I CICLES

Un any més. Fa ja un mes llarg que canviem el número de les unitats a l'any i de nou els cicles repetint-se. Acaba de succeir-se sant Antoni, en breu arribarà Carnestoltes, i Pasqua, i les festes de la joventut, i l'estiu, i les patronals; sempre hi ha una fita per a celebrar, sempre un sant al qual venerar, un dia que festejar.

Àmplia és la tradició festera del País Valencià i d'Atzeneta per la seua pertinença a ell. I encara que febrer pot ser considerat el mes més anodí de l'any succeïx que és curt i amb març els dies allarguen, els (no) freds es temperen i no va deixant de ser necessari proveir-se amb el més gruixut de l'armari per a suportar la intempèrie.

L'últim trimestre s'ha consumit amb les excel·lències de la Fira, precedida de la nit de Kintos, una fita lúdica "made in Atzeneta" que s'ha estés no sols de fama, sinó també de pràctica en nombrosos pobles del contorn i més enllà.

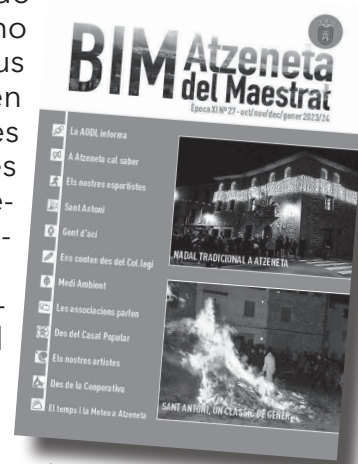
Els seus orígens daten de principis dels huitanta, quan una cinquena, (els nascuts en 1961 i 1962) van decidir, en acabar el llavors Servici Militar Obligatori, celebrar la fi de les seues respectives milis i van sopar (en el bar Elías). El resultat final va ser tan contundent en favor de la festa amb majúscules que en anys successius es van anar incorporant amb espontaneïtat noves cinquenes i fins hui, on la nit del 7 de desembre resulta del tot impossible trobar un lloc per a sopar a Atzeneta si no s'ha reservat amb la suficient antelació.

La festa ha anat millorant la seua organització, la seua oferta i la seua afluència, de manera que eixe dia, Atzeneta rep no pocs au-

tobusos procedents de localitats pròximes i no tant perquè els seus ocupants gaudisquen d'una nit amb unes expectatives lúdiques que d'entrada es revelen fones i que després resol cadascun.

Amb la mateixa espontaneïtat veïnal van començar altres festes que ara són emblemàtiques com la Tomatina de Bunyol, el "encierro" de Pamplona, les falles de València i tantes altres d'orígens modestos, escassament multitudinaris, sense ànim de penetrar socialment, però que les diferents conjuntures van anar propagant-les entre altres col·lectius i fins hui.

Febrer acostuma a ser el mes de l'eclosió de la flor de l'ametler, però en els últims anys la floració s'anticipa tenint en compte la reducció del número de gelades en els primers mesos de l'hivern i de la seua intensitat. A l'hora d'elaborar este text encara les flors s'agotzen en els seus peduncles mentre els uns i els altres dividixen la seua mirada entre el cel i les pantalles a l'espera d'una pluja que s'ha tornat selectiva i no ens visita amb l'assiduitat amb la qual solia. D'això donarà compte Melchor en la secció El Temps. La flor de l'ametler com a signe identitari del desperear-se de la primavera atzenetina, un cicle més, un dels molts que se succeïxen al llarg de l'any, un any més i ja van 2024 en el calendari gregorià.

L'AODL informa

Tràmits Padró d'habitants d'Atzeneta del Maestrat

Els informem que el nostre Ajuntament ofereix un servei més a tota la seua població que podeu trobar en la pàgina web oficial.

A continuació, us deixem una xicoteta explicació de com les veïnes i els veïns d'Atzeneta del Maestrat poden obtenir de manera instantània è immediata un volant o certificat d'empadronament des de casa sense haver de personar-se a les oficines municipals, sempre i que disposen de certificat digital, DNI electrònic, cl@u permanent o cl@ve PIN.

Instruccions:

- 1.- Cal anar a la web **www.atzenetadelmaestrat.es** i fer clic en la **seu electrònica**.
- 2.- Anar a serveis electrònics on apareix **Padró d'habitants**.

- 3.- Una vegada heu accedit us apareix baix de tot un requadre per a poder identificar-se.

- 4.- Apareixen diverses opcions i cal escollir la que millor s'adapta amb la identificació electrònica que té cadascú.

5.- Per finalitzar, sols cal triar una de les dos opcions que ens ofereix el servei i sol·licitar.

Seleccione quin tipus de petició desitja realitzar:

☒ Volant d'Empadronament

El Volant d'Empadronament és el document que es demana habitualment per a múltiples finalitats tals com: la targeta sanitària, matrimoni civil, parelles de fet, DNI, habitatges protegits, sol·licitud de plaça escolar, convocatòries d'organismes, ajudes a la dependència... i al no requerir signatures específiques s'expedeix amb major celeritat.

☐ Certificat d'Empadronament

Aquest document només és requerit en casos especials: acreditar l'empadronament davant els Tribunals de Justícia, organismes estrangers... amb caràcter general s'admet el Volant d'Empadronament. La Certificació ha d'estar subscripta per l'usuari que ocupa les funcions de secretaria de l'Ajuntament; per això, la seva emissió no és tan ràpida com la del Volant.

SOL·LICITAR

6.- Automàticament, aquesta sol·licitud es queda registrada amb nombre d'entrada en el nostre ajuntament, on es crearà de manera interna un expedient i es generarà posteriorment el volant o certificat d'empadronament que heu demanat.

7.- Rebreu un correu electrònic amb un enllaç per poder descarregar el document, on també caldrà que us identifiqueu electrònicament, o també ho podeu fer en la mateixa seu electrònica del nostre ajuntament on fica bústia electrònica.

Catàleg de tràmits

TRÀMITS DESTACATS

- ★ Queixes i Sugeriments
- ★ Instància General
- ★ Contratos menores
- ★ Sol·licitud de Llicència o Autorització Urbanística
- ★ Declaración Responsable para la ejecución de Obras Menores
- ★ Declaración Responsable para la Instalación de Placas Fotovoltaicas

GOVERN OBERT

Organització i Funcionament
Població i Territori
Transparència

COMPETÈNCIES I SERVEIS

Urbanisme i Habitatge
Medi ambient i Sanitat
Serveis bàsics

La meua carpeta electrònica

Serveis electrònics

L'AODL

Pilar Ferreres Garcia

Des de l'Oficina de Turisme

Judith Esteller

Atzeneta se suma a la inclusió

En el passat mes de novembre, l'ajuntament, en col·laboració amb l'escola, ha fet un pas significatiu cap a la inclusió. S'ha iniciat un procés gradual d'instal·lació pictogrames, apostant com a poble per a fer-lo més accessible i inclús envers a col·lectius vulnerables.

Els pictogrames, són una eina bàsica en la comunicació gràfica, atès que permeten, amb un únic impacte visual, donar una informació clara i suficient als seus destinataris. Poden servir per a qualsevol persona, ja que faciliten que amb un dibuix universal, poder saber què et trobaràs dins d'aquest espai o

quin entorn et trobaràs, fent un anticipació per l'usuari. Com sempre s'ha dit, una imatge val més que mil paraules.

S'ha implementat cartells amb pictogrames en els edificis municipals i pintat els passos de vianants amb indicacions pictogràfiques. L'objectiu és facilitar la informació i la comunicació a persones amb trastorn de

l'espectre autista, discapacitats sensorials o intel·lectuals, desconeixement de la llengua d'acollida, entre altres situacions de vulnera-

bilitat, a la vegada que es fomenta la consciència i comprensió d'altres realitats de la societat d'avui dia. En adoptar aquests canvis, estem construint un poble on cada resident, pot participar plenament en la vida

quotidiana.

En una primera fase del projecte, s'ha abordat espais exteriors, com ara el parc infantil, l'escola, l'ajuntament, la biblioteca, el centre de salut.

La Casa de la Música ara compta amb pictogrames que proporcionen informació sobre els esdeveniments musicals i faciliten l'accés als diferents espais. Aquest exemple destaca com la innovació pot transcendir els serveis essencials i infiltrar-se en àrees culturalment significatives de la nostra comunitat.

En una segona fase que es desenvoluparà

VOCABULARIO

LOS LUGARES DE TRABAJO

els pròxims mesos, se n'instal·laran també en els establiments que formen part de la Cooperativa Agrícola d'Atzeneta, hi ha la resta de comerços del poble, els quals s'han

(El Jan feliç veient els pictogrames escampats pel poble) mostrat molt participatiu. Aquesta iniciativa ha estat especialment exitosa en els passos de vianants, on els pictogrames indiquen clarament les instruccions, millorant la seguretat i la comoditat dels vianants.

Pas a pas s'anirà construint un poble més accessible per a tots, on un petit gest com la col·locació d'un pictograma en les façanes pot canviar el dia a dia d'una persona, facilitant la seva autonomia.

Vivim en una època en què la diversitat és la norma, i les comunitats han de ser proactives en l'adaptació per a garantir la inclusió de tothom. Les necessitats físiques, emocionals i socials varien entre els membres de la nostra comunitat, i, per tant, hem de ser flexibles en la nostra aproximació per satisfer-les. Algunes persones pensen que avui existeix un gran nombre de diagnòstics nous, cada cop hi ha més infants derivats a neuròlegs, aconsellats per la pediatria o per l'escola. La realitat és que no hi ha més casos d'autisme, dis-

lexia, discalcúlia, TDAH o d'altres trastorns o discapacitats. El fet és tan simple com que ara, per sort, existeixen més professionals i més informació per a detectar els signes d'alerta des de la primera infància, i això permet establir adaptacions per a millorar les seves vides. Abans tot aquest grup de població va passar una infància difícil, simplement sobrevivint, arrastrant dificultats fins la vida adulta on molts d'ells van acabar amb una vida molt complicada dintre de la societat. Aquest nous diagnòstics en edats primerenques permet adaptar l'entorn escolar per poder aprendre respectant les seves individualitats i els seus ritmes, creant recursos adequats, tot això és important per no caure en què aquest tipus d'alumnat acabi tenint etiquetes de que no s'esforça prou, que és despista fàcilment, que es desobedient o que té una mala conducta. Els estudis diuen que si no existeixen unes bones adaptacions és quan apareixen les depressions infantils i els casos de assetjament.

Posteriorment en la vida adulta les adaptacions seguiran sent necessàries, a nivell d'estudis superiors o en el caire laboral. Per això és de suma importància adequar els espais públics, per a què totes aquestes persones que formen part de la neurodiversitat neurològica no se sentin exclosos de la rea-

litat.

Però com realment sorgeixen els petits canvis que fan història? La majoria dels cops de gent senzilla com jo, on es viu dins d'una realitat complexa diària, en la qual en primera persona veig com les barreres de la societat fan més limitant la vida del meu fill que està dins de l'espectre autista (TEA), el meu fill Jan va ser prematur extrem, naixent a les 26 setmanes de gestació, això pot condicionar diverses comorbiditats i complicacions a nivell neurològic o físic, després de naixer va estar ingressat 4 mesos fins que conseguí poder respirar per si sol sense la màquina d'oxigen i ja no va haver risc per a ell, i tal punt va eixir de l'hospital, al mes ja va començar anar a teràpies d'estimulació.

Anava seguint un desenvolupament adequat quan de cara als 15 mesos, en general és la edat que molts indicis de l'autisme es comencen a detectar, em vaig adonar que era autista, a part del meu rol de mare jo sóc mestra d'infantil i en la carrera em vaig especialitzar en discapacitat, per això tenia clar que passava alguna cosa. Què podem observar com a signes d'alarma? En la imatge podeu veure alguns indicadors.

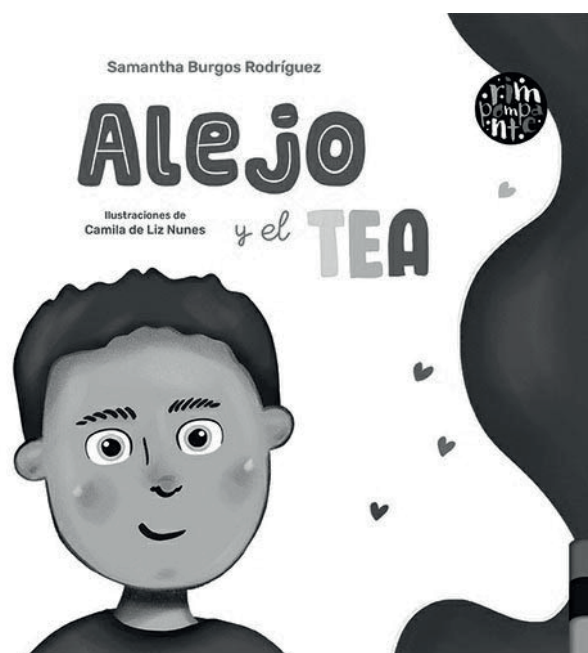
Quan va arribar el diagnòstic, en el meu cas em va donar molta pau, perquè sóc de l'opinió, que un cop saps el que passa ja pots començar a treballar i crear adaptacions per ajudar a buscar el potencial màxim del teu fill, sobretot el que importa realment és borrar de la teva ment els estereotips fixat amb l'autisme, per això és un espectre, perquè cada individu té un perfil molt diferent i uns reptes concrets i mai s'ha de caure en l'error de mirar el seu futur pensant en les limitacions que pot tenir en la vida, el món està en constant canvi, hi ha avenços tec-

nològics i mèdics amb els quals la qualitat de vida pot millorar, i també no oblidem un dels factors més decisius, vosaltres les persones del món que com a ciutadans que formeu part de la societat podeu fomentar i general grans canvis. Podeu començar en treballar el tema de la diversitat en el vostre entorn social, dins les famílies expliqueu contes als vostres fills on es reflexi com és de positiu que tots siguem diferents i com és d'enriquidor conèixer i jugar amb altres xiquets amb capacitats diferents a les seves. Un recurs molt útil sempre són els contes, en la biblioteca del poble hi ha gran diversitat de contes on es treballen els valors envers les diferències socials, on s'explica que la diversitat sempre suma, mai resta en aquesta vida. Si voleu més informació acosteuvos un dia i serà un plaer ajudar-vos a escollir llibres. A continuació us recomano un parell d'exemples:

LA BET I EL TEA d'Anna Gusó i Joana Bruna. Edicions Bellaterra.

ALEJO Y EL TEA ,Samantha Burgos Rodríguez, Rimpompante editorial.

Com he explicat prèviament dins de l'espectre autista, podem trobar persones verbals, no verbals, amb discapacitat intel·lectual o sense, amb altes capacitats, amb problemes de regulació sensorial, la llista de variacions seria infinita.

De vegades en els mitjans de comunicació en entrevistes, sèries i pel·lícules veiem que mostren un perfil de persona amb TEA i es cau amb la confusió que tots els autistes fan certes coses. En el cas del Jan a nivell físic sempre ha gaudit de bona coordinació i un correcte to muscular, a nivell cognitiu presenta un nivell normal, fins i tot destacant en aspectes relacionats amb les lletres i els nombres però en canvi no té llenguatge funcional, que vull dir amb això, el Jan sí té una comprensió total del llenguatge, entén el que se li explica, té un gran vocabulari dins del seu cap, però no emet paraules. Aquest fet fa confondre a la gent, amb el fet que si no parles, tampocs penses ni comprens les coses o fins i tot que no pots escoltar. Aquestos són grans errors que les persones que interactuen amb el meu fill tenen, el cervell és molt complex, cada àrea regula una acció, la zona que regula poder parlar no està ni a prop amb la que gestiona la comprensió del llenguatge. En l'autisme pots tenir les parts del cervell totalment sanes però aquestes no regulent bé les seves funcions i encara que el Jan vulgui parlar el seu cervell no li permet, s'estan fent molts estudis de per què passa tot això, potser d'aquí uns anys es trobaran solucions.

La qüestió és, què fem per a millorar la vida a col·lectius vulnerables?. En el cas del meu fill nosaltres ens vam decidir per l'ús de pictogrames, cada vegada més ell tenia la ne-

cessitat d'expressar-se de poder demanar el que volia, com se sentia, i al no poder-ho fer verbalment apareixien episodis de gran frustració, de violència sobre si mateix, es picava el cap amb la mà per respondre que no. Pareu-vos un moment a pensar, imagineu com un sentiríeu al no poder dir una cosa tan simple com SI o NO, com no poder decidir res de les vostres vides, com se uns simples espectadors, on no poder opinar en res, imagineu la típica fase de tot infant on es tenen mil preguntes de la vida, la fase del perquè això és així mama?, com funciona aquesta màquina? perquè cau aigua del cel quan plou?.

El llenguatge amb pictogrames passa per diverses fases, en el nostre cas, primer va ser en paper, on el Jan podia arrencar les imatges enganxades amb velcros i entregar-les per fer demandes, en la nostra casa es pot veure cada habitació amb cartells formats per imatges segons el context de l'espai, les de temes d'higiene en el bany, les de menjar en la cuina. Penseu en el vostre dia a dia, realment estem envoltats de pictogrames, els trobem en les etiquetes de la roba, en les senyals viàries, en les normes dels llocs on anem, tots ells faciliten la nostra comprensió de la vida en un simple cop d'ull. el meu fill cop va tenir assolit el seu ús i va comprendre

un nombre d'imatges bàsiques per les seves necessitats diàries, vam comprar una tablet per a fer-la servir de comunicador, dins es descarrega una app on es troben tots els pictogrames, aquest son els oficials de ARA-SAAC, un projecte que està finançat pel Departament de Cultura, Esports i Educació del Govern d'Aragó (Espanya), pertany a l'àrea d'innovació i formació professional, oferint recursos gràfics i materials adaptats per facilitar la comunicació i l'accessibilitat cognitiva a totes les persones que, a causa de diferents factors (autisme, discapacitat intel·lectual, falta de llenguatge, gent gran, etc.) presenten greus dificultats en aquestes àrees que dificulten la seva inclusió en qual-sevol àmbit de la vida diària.

Aquesta tablet amb un comunicador dins, s'ha convertit en una extensió del propi cos del meu fill, l'acompanya allà on va, també dins de l'escola, permetent comunicar-se amb el professorat i els companys fent possible la interacció social i a crear situacions d'aprenentatges.

(Pantalla del seu comunicador)

Gràcies a poder tenir amb ell el comunicador, com a resultat, hem observat baixar els seus nivells de frustració i l'estrès, i augmentar la seva intenció comunicativa, els estudis demostren que si ofereixes recursos com els pictogrames, existeix més possibilitats d'arribar a poder parlar en un futur, ajudant a crear una estructura lingüística en el cervell i plasmant la funcionalitat del llenguatge en la vida quotidiana.

Cada pictograma ens conta una història que parla als ulls. Des de l'ajuntament fins als centres educatius, veiem les paraules silencioses que parlen als qui podrien sentir-se perduts. Aquests símbols no són només instruccions; són abraçades tangibles, recordant-nos que a la nostra comunitat, tots tenim un lloc.

Amics i amigues del nostre estimat municipi, aquest no és només un article; és una carta d'amor a la nostra comunitat, una crida a abraçar el futur amb tot el cor. Amb cada línia, aspirem a despertar les ànimes i a engegar el motor del canvi, perquè la nostra comunitat no només perduri, sinó que floreixi en la seva diversitat.

A Atzeneta cal saber

VISITA DEL PARE NOEL

El día 24 de desembre vam rebre al nostre poble la visita del Pare Noel. De ben segur que va vindre carregat de regals per a totes i tots.

UNITAT DE RESPIR

La Unitat de Respir no descansa. A les activitats de diari se li sumen les extraordinàries quan hi ha alguna celebració. Per Nadal es van esforçar de més per a embellir el seu espai d'oci.

MERCAT DE SEGONA MÀ

El 16 de desembre es va celebrar a Atzeneta un mercat d'articles de segona mà. Amb la iniciativa es contribuïx a l'economia circular .

LABORA

Els integrants del taller Labora van elaborar treballs de decoració nadalenca que van servir per a embellir botigues i edificis públics d'Atzeneta.

ADEQUACIÓ PISTES I CAMINS

La brigada de l'EMERGE continua adequant les pistes i camins del terme. En aquest cas: Camí Ivar-

sos, Mas del Retoret, Mas Blanc, Mas Casa Lluna i el camí del Castell.

RECOLLIDA ALIMENTS

Atzeneta, un any més demostrant el seu gran cor. Gràcies a la generositat de tots/es, el 9 de desembre es va recollir de abundant quantitat d'aliments per a la campanya recollida per omplir d'esperança a qui més ho necessita .

DIA INTERNACIONAL DE LA ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CONTRA LA DONA

Com és costum, el 25 de novembre es va celebrar el Dia Internacional de l'eliminació de la violència de gènere contra la dona. Com també sol ser habitual, les autoritats municipals d'Atzeneta es van sumar a esta reivindicació amb la lectura d'un manifest i l'exhibició de símbols i il·luminació amb predomini del color morat, distintiu de la lluita contra esta xacra social.

PER L'INCLUSIÓ

L'Ajuntament, en col·laboració amb l'escola, ha fet un pas significatiu cap a la inclusió. S'han implementat cartells amb pictogrames en els edificis municipals i pintat els passos de vianants amb indicacions pictogràfiques per apropar informació de manera accessible a tots/es.

Aquesta iniciativa no només embelleix l'entorn, sinó que també fomenta la consciència i comprensió. En adoptar aquests canvis, s'està construint un poble on cada resident, pot participar plenament en la vida quotidiana.

Els nostres esportistes

Alejandro Badenes Ortí L'anomenaven "Killer"

Juanma Velasco

Fa uns quants números, esta secció es va tornar vintage amb l'entrevista a Ximo Roig, ex-pèlota i exfutbolista. Hui compareix en ella una vella glòria que no ho és tant perquè encara que ha perdut una part d'aquella velocitat "mitològica" que li servia per a desbordar en carrera als rivals durant els seus anys esportius en la UD Atzeneta i Els Ibarsos, els seus dos clubs, ha guanyat en resistència i encara sagna, lluita i perviu en algunes carreres de muntanya i en alguna altra d'asfalt. Encara s'atreuix amb alguna paxanga futbolera, però em confessava la seua percepció de fragilitat muscular quan ha d'escometre un esprint. Es conserva prim, fins i tot fibrós, entrena encara metòdic, i aspira a...

A què aspireu en l'esportiu, Alejandro?

La meua aspiració és poder continuar fent activitat física i esport tota la vida i mantindre'm en forma. Ho considere necessari per a estar bé física i psicològicament. Esportivament parlant, la competició sempre m'ha agradat i motivat. El fet de posar el cos i la ment a prova, intentant arribar als límits, competint contra altres adversaris o contra ú mateix. Des que vaig deixar de jugar el futbol ara farà uns quinze anys aproximadament, el que em motiva és fer curses a peu, sobretot de muntanya. La resistència mai ha estat el meu punt fort i per això no he destacat en les curses com pot ser sí ho feia jugant en el futbol regional, però fa uns anys que còrrec

i fent algunes curses perquè m'agrada, independentment del resultat. És cert que segons van passant els anys, em vaig adonant que la competició i sobretot, la preparació si vols estar bé, em costa cada vegada més i de vegades, dubte si em compensa l'esforç i les hores dedicades amb la satisfacció quan acabes una cursa.

Contestant a la teua pregunta, en aquest 2024 tinc la intenció d'entrenar la meua 10a edició de la Mim Penyagolosa Trails, si les lesions m'ho permeten, amb l'aspiració d'acostar-me a la marca mínima per a tindre dorsal l'any següent (7 hores i mitja). Serà complicat, però ho intentarem. El que més m'agrada de la Mim és preparar-la amb els amics de la Grupeta de Castelló i els companys del club de muntanya At-Zenet. Les matinades per a fer Castelló a Useres o Useres-Xodos-Useres, i sobretot, els esmorzars de després.

La cursa de la Nevera també m'agradaria poder-la fer enguany i per descomptat, la Volta a Peu al Castell el primer dissabte de festes al poble.

Crec que tens el rècord golejador històric del Atzeneta. Recordes les xifres de partits i gols?

Doncs no ho sabia segur i he hagut de consultar als cronistes esportius d'aquella

època, Jaime Casanova (Jacky) i Toni Agut (Ràdio Porrejat), als quals vull agrair la informació. Sembla que sí que tinc el rècord de gols, encara que supose que Nacho Gimeno el batrà prompte i amb molta facilitat. És un jugador espectacular que marca molts gols, l'altre dia va fer 6 gols en un partit. Impressionant!

Segons les dades de Toni Agut, vaig marcar 157 gols amb l'UD Atzeneta en partits de lliga en les dues etapes en les quals vaig jugar amb la samarreta roja. La primera etapa, des de 1993 fins a 1998 (5 temporades), un parèntesi enmig de dues temporades (1998 a 2000) que vaig jugar amb el CD Els Ibarsos, i la segona etapa (5 temporades més) des de 2000 fins a 2005 quan em vaig retirar. Sumant les 12 temporades amb els dos equips van ser 188 gols.

Recorde l'etapa inicial com a jugador del meu poble com a una de les millors de la meua vida. Era tot nou. La il·lusió d'un grup de joves del poble que un dia del Castell, recordant els partits al Porrejat dels anys 80 quan jugaven els germans Medall, Demetrio, Paquito Centelles, etc. vam fer una llista de possibles fitxes de jugadors per a tornar a "refundar" el club del poble. Ho vam fer i l'estiu de 1993 va arrancar aquesta nova etapa de la UD Atzeneta.

En aquella època teníem la sort de tindre a

Toni Agut (Ràdio Porrejat), que ens seguia a tots els partits fent cròniques, entrevistes, estadístiques i milers de fotos. Eren altres temps i no hi havia mòbils. Toni gravava la narració dels partits en cintes de cassette com si fora "Carrusel Deportivo". Conserve alguna d'aquelles cintes de cassette com si fora una joia. A més, Toni té arxivades totes les dades i estadístiques exactes d'aquelles primeres temporades. Sí que recorde haver sigut el màxim golejador de l'equip eixes cinc primeres temporades i algunes també millor jugador (rànkung de punts que feia Toni i que algunes vegades em guanyava Diego Marín).

La segona etapa, després de les dues temporades que vaig jugar en Els Ibarsos, l'equip ja havia fet un salt de qualitat amb la incorporació d'una nova generació dels "xicuelos" que van guanyar el campionat escolar autonòmic (Ventura, Rubén, Vicent, els bessons Barberà ...). Vam aconseguir el segon ascens a primera regional l'any de la meua tornada (temporada 2000/2001).

Eren uns altres temps. Temps més bastos, amb quasi batusses, en els quals, a més, al

davanter ràpid es tractava de caçar amb les arts que foren.

Efectivament, el futbol regional dels anys 90 era molt diferent de l'actual. Jo destacava per la velocitat i de vegades, la tàctica del nostre equip era baló llarg a l'esquena dels centrals i que Alejandro intenté arribar en carrera. Solia arribar i moltes vegades el baló anava fora o al "ninot/porter", però altres vegades entrava a la porteria. D'altra banda, les indicacions d'alguns entrenadors dels equips rivals eren "El pelut que no passe, o baló o tío".

La meua generació no va tindre oportunitat de jugar a futbol de xiquets i que algun entrenador ens ensenyara els fonaments tècnics i tàctics com fan ara des de ben menuts. No existia el futbol base en pobles com el nostre. El meu primer contacte amb el futbol sent xiquet (anys 80) eren els mítics partits de Festes Patronals de rojos contra blaus que organitzava l'abuelo Medall i xiulava Toni Escrig. Posteriorment sent ja adolescent, cap a finals dels anys 80 i inicis dels 90, quan no hi havia futbol federat al poble, tots els diumenges de vesprada quedàvem amb

antics jugadors (Demetrio, els germans Medall, Toni el Ceré, José Luis Bellés, Leo, Rufino, Vicent Moliner, Pepe i Arturo, Ximo Roig pare, i altres mítics més) per a jugar a futbol en un Porrejat abandonat i ple de brossa i pedres. El meu primer contacte amb el futbol federat es limita a la temporada que vaig jugar en el juvenil de Vall d'alba, junt amb Víctor Escrich.

Amb aquest poc bagatge i formació de base, tocava intentar aprendre a jugar amb un grup fantàstic d'amics en la nova UD Atzeneta debutant en 2a regional del futbol amateur en la temporada 1993/1994. Van ser anys plens d'anècdotes i moments únics defensant la samarreta roja pels camps dels pobles de la província de Castelló.

El teu millor gol? La teua major pífia? El teu màxim numero de gols en un partit oficial? La major brega en la qual es va veure l'equip?

Gols en recorde molts i de totes les maneres. Pot ser els que marcava als lbarsos jugant amb l'Atzeneta i al revés són els que més recorde per la rivalitat que existia i per haver

tingut la sort de jugar en els dos equips. Si n'he de triar un, em decante pel primer gol "oficial" en el primer partit de lliga en setembre de 1993 contra el Rossell i no va ser gens espectacular, però va ser el meu primer gol i el primer gol del club de la meua vida en un partit oficial. Em quede amb la celebració amb tots els companys i la pinya que vam fer.

Segons he trobat en els arxius de Súper Toni, que ho té tot anotat a mà en carpetes organitzades per anys, el meu màxim nombre de gols fets en un partit de Lliga, van ser 4, i ho vaig fer dues vegades en temporades diferents. També vaig aconseguir marcar Hat-trick (3 gols en un partit) en deu ocasions amb la UD Atzeneta.

Les temporades que més gols vaig anotar van ser la 1993/94 i la 1996-97, amb un total de 23 gols en cadascuna. En la 2000/01 van ser 20 gols. En la resta solia marcar al voltant dels 15 gols.

Pífies? Moltes. Algun penal fallat i ocasions davant del porter que no van entrar. En recorde una contra el Tírig que amb el porter avançat, vaig tirar el baló per dalt (vaselina) i

no va agafar porta, però vaig esprintar i encara la vaig controlar abans que eixirà per línia de fons. La jugada va seguir.

Com a anècdota curiosa de coses que em van passar, recorde una en Alcalà de Xivert. Soc molt despistat i en aquella època també ho era. Abans de començar el partit, saltem els 11 jugadors al camp per a començar, saludem al públic en el centre del camp i m'adone que no portava la samarreta. Si vols, torna corrent al vestuari escoltant els insults de l'afició. Vaig marcar.

També recorde alguna brega i moment negatiu, com el partit contra el Benicense que tots sabem com va acabar i que espere que no torne a passar mai més. Teníem altres enfrontaments durs amb equips difícils com Traiguera o Canet, on els centrals veterans s'excedien de vegades i sempre havia d'eixir Arturo a defensar-ns quan insultaven a Angelino o a Juanma Marín (que només tenia quinze anys la primera temporada). Solíem rebre entrades fortes al límit del reglament en aquells partits. Eren bregues que es quedaven ahí i que es convertien en abraçades quan l'àrbitre pitava el final del partit.

Què és el que més et deslliga la nostàlgia d'aquells temps de futbolista pletòric? El pèl? (em permet la broma per l'amistat que ens unix i perquè derivat de la seua cabellera ho sobrenomenaven, també, "el pelut")

(Rises jajajajajaj k cabró) El pèl llarg era la meua senya d'identitat dels primers anys, i no era l'únic, hi havia uns quants companys que van seguir la moda. Però el que realment recorde amb certa nostàlgia és eixa joventut i plenitud física que ens permetia, tot i entrenar poquet (només els divendres), eixir de festa els dissabtes i jugar els diumenges sense lesionar-se. Després dels partits encara ens quedaven forces i ganes d'anar a berenar al bar amb els amics (costum que, per cert, s'ha perdut) i inclús baixar a la discoteca de la Vall d'Alba després dels partits.

Què vas perdre quan vas abandonar l'Atzeneta i què vas guanyar quan et vas incorporar en Els Ibarsos?

Uf!!! Va ser una decisió molt difícil. Tots els estius rebia trucades amb ofertes d'equips de categories superiors (Alcora, Benicarló,

Castelló amateur i altres) i sempre els deia que no em veia jugant fora del meu poble. Sincerament, no em veia "cobrant" per fer el que més m'agradava i anant a entrenar tres dies a la setmana més el partit. També tenia temor de fer el salt i no complir amb les expectatives. Però en 1998, la gran amistat que tenia amb José María Agut (entrenador dels Ibarsos) i amb la família de Juanito Pitarch el massatgista (mon pare i ell no es perdien cap partit dels que jugava), em va fer repensar i intentar esta aventura en una categoria superior i amb un equip com Els Ibarsos, on tenia molts amics. Em va doldre moltíssim separar-me dels meus companys Angelino, Diego, Arturo i tants altres. Però sabia que algun dia tornaria a jugar al poble. Alguns aficionats no els va agradar la decisió, però van ser dues temporades molt bones en l'equip de "l'etern rival", sobretot la primera temporada on també vaig aconseguir ser el màxim goleador de l'equip en 1a regional i vam fer molt bona campanya. Esportivament, crec que va ser la meua millor temporada. El que són les coses (i el karma), l'any que me'n vaig anar, l'Atzeneta va pujar de cate-

goria i em vaig alegrar moltíssim. S'estava armant un gran equip amb la nova generació de jugadors del poble. La següent temporada va haver-hi un doble enfrontament Atzeneta - Ibarsos. Em va tocar jugar al poble com a visitant i Els Ibarsos va guanyar 1-3 al Porrejat amb dos gols meus, que no vaig celebrar. Malauradament, l'Atzeneta va baixar a 2a regional eixa temporada i vaig decidir tornar al poble en la temporada següent (2000/2001).

Eixa temporada va ser genial i per fi vaig aconseguir l'ascens a primera amb el meu poble, després d'un partit frenètic a Peníscola. A partir, d'eixa temporada de l'ascens, vam mantindre l'equip en primera regional unes quantes temporades, però entre les lesions, els anys i el nivell dels jugadors més joves, vaig anar perdent protagonisme fins a la retirada en 2005.

A qui dels jugadors amb els quals vas compartir anys i equips vist amb un potencial que haguera donat per a jugar en categories superiors?

De la primera etapa (1993 a 1998) destacaria

a Vicent Moliner per la classe i tècnica que tenia i Arturo Monfort per la força, qualitat i lideratge. Són dues figures que em servien d'inspiració, junt amb Diego Marín, que era un jugador extraordinari física i tècnicament, a més de ser un líder natural dins del camp. Angelino Mano, Juanma Marín i Ximo Roig eren més joves que jo i eren jugadors molt complerts i que sempre els voldria tindre en el meu equip. Pedro Esteban tenia una esguerra virtuosa. En fi, de tots els jugadors d'aquell equip podria destacar punts forts. Vaig gaudir molt jugant amb tots ells.

Menció a banda és el cas de Sisco, que encara no entenc com no va acabar jugant de porter en primera divisió amb el Villarreal CF. En la meua segona etapa al club, a partir del 2000, la majoria eren jugadors que havien rebut formació en equips federats o van ser entrenats per Pepe Medall, Toni Fabra o Ricardo de menuts al futbol base de l'Atzeneta o a l'escola i es notava. Rubén, Vicent, Ventura, Elies, César, Aarón, Wada, Joan i Josep i molts més hagueren pogut jugar en categories superiors. A Sergio-gol no vull deixar-me'l, perquè sempre m'ha paregut un gran davanter (i si no l'anomene, s'enfadarà ;).

Continues assistint a algun partit del UD Atzeneta?

No he deixat mai de ser soci abonat del nostre club, però he de confessar que vaig poc al Porrejat. Ara tenen un autèntic "equipàs", els seguisc en xarxes socials i estic sempre pendent dels partits. El futbol regional ha canviat molt. Ara entrenen tots els aspectes del joc, es cuiden més, i en la meua opinió, juguen a un nivell físic superior al que jugàvem en els anys 90. Els pocs partits que he anat, he al·lucinat amb la força amb què entren al baló i la velocitat a què juguen. Fer ara aquelles jugades d'anar-se'n de quatre o cinc defensors i marcar, ho veig molt complicat.

També em passa que si veig un partit des de fora, continue pensant "com a jugador" i no ho gaudisc perquè a mi m'agradava jugar. De fet, em vaig traure el títol d'entrenador

de futbol i vaig entrenar un any a l'equip cadet del poble, però ho vaig deixar perquè des de la banqueta sempre acabava els partits amb dolor de cap. Ser entrenador és molt vocacional, per aquest motiu sempre he admirat a tots els entrenadors que hem tingut al poble, des d'Aniceto que va ser el primer, passant per Nebot, Toni Fabra, Demetrio, Marmaneu, Paco Chaparra, Mateo i Fernando.

T'assalta el pensament íntim de...amb el que jo he sigut i ara...?

El temps passa i hem d'acceptar la situació que ens toca viure en cada moment i gaudir del present. L'estat i la condició física d'ara res té a veure amb la que teníem als 20 o 30 anys, però no m'agrada deixar-me i ara estic en un molt bon moment de la meua vida. Aquests dies, mentre recordava aquella època i buscava informació per a aquesta entrevista, preguntant als antics jugadors i cronistes, he tingut algun sentiment de nostàlgia i alegria a la vegada, recuperant records que estaven amagats en algun lloc de la memòria. Recordar aquells anys em porta sempre a un somriure. Però ja saps allò de "cualquier tiempo pasado fue anterior (que no mejor)". La vida és ara, independentment dels anys que tingues. La idea és intentar passar-ho el millor possible en cada moment.

Ja saps que este Nadal passat vam fer un partit de Llegendes de la UD Atzeneta, al que, per cert, no vas assistir malgrat la teua condició d'exjugador de la UD Atzeneta. Vaig intentar jugar i al segon esprint que vaig fer per a encarar al central (Fran Barreda), lesió muscular que no em permet entrenar des de fa unes setmanes. Però la retrobada amb antics companys i la directiva actual del club, amb Thomas al capdavant, el vodka que va portar Ivan Boychuk (jugador ucraïnès que va jugar al poble) i el tercer temps pels bars del poble, van compensar els problemes físics que vaig patir. L'any que ve més, però promet fer un poc de pretemporada per a no trencar-me a la segona jugada. Ja no te-

nim edat per a jugar a futbol perquè el cap continua pensant que pots fer les coses que feies fa 25 anys, però les cames, no.

Mantens semblant esperit competitiu en les carreres que quan el futbol o has arribat a l'etapa de deixar-te portar per a gaudir sense ofecs?

L'esperit competitiu es va perdent en detriment d'altres elements que m'aporten altres coses positives. M'agrada molt entrenar però, cada any que passa intente exigir-me menys perquè cada vegada em costa més agafar eixe puntet de forma o baixar de pes per a estar "finet" sense renunciar a alguns extrems que encara ens podem permetre, com menjar de tot o eixir de festa amb els amics. A banda, els terminis de recuperació de les lesions cada vegada són més llargs. Com bé dius, ara toca gaudir sense ofecs i gaudir de l'esport i de les competicions d'una altra manera més assossegada.

Fins que el cos aguante?

Això sempre, Juanma. Tinc molt clar l'activitat

física regular junt amb uns bons hàbits alimentaris, són garantia de salut i qualitat de vida. Intente que córrer, entrenar o simplement fer una rutina senzilla d'exercicis, siga un hàbit per a mi. També he de reconèixer, que de vegades, necessite un incentiu o una motivació per a què la mandra no s'apodere de mi a l'hora d'eixir a rodar quan fa fred o si he de matinar per a eixir amb la Grupeta dels muntanyers. És per això que la inscripció a una cursa com la Mim o qualsevol altra prova de trail running, m'aporta eixa motivació extra per a entrenar.

Soc conscient que els anys passen i que enguany cauen ja els 50 anys. És possible que arribe un dia en què eixir a córrer tres o quatre vegades per setmana no siga possible. Quan arribe el moment, buscarem alternatives com la bicicleta, nadar, el gimnàs, o qualsevol repte nou per a no parar. En el poble tenim el Club Ciclista At-zenet per a eixir amb la BTT o el Club de muntanya per a fer rutes de senderisme, on el bon rotllo ... i els "esmorzars" estan assegurats.

UN SANT ANTONI MÉS

La mateixa rutina festiva, l'honra a la tradició. Gener. Sant Antoni fidel a la seua cita amb Atzeneta, amb els animals i amb el foc. Es fa necessari agrair el treball del veïnat dels carrers Sant Roc i el Barranc de la Font, clavaris i clavariesses de la festa d'enguany. I també el de la gent que col·labora en la preparació del les fogueres de la Placeta i la Presó i l'arrossegament del pi i la tradicional matxada.

Després d'un divendres plujós, per fi, el dissabte va permetre la celebració sense excés de fred.

CAVALGADA DEL REIS D'ORIENT

Com cada any per aquestes dates, la vesprada del 5 de gener vam poder gaudir de la visita dels Reis d'Orient, omplint de felicitat i il·lusió les xiquetes i els xiquets d'Atzeneta del Maestrat.

Cal agrair el treball del grup de teatre l'Albarda i la banda de música Santa Cecília, que els van preparar una magnífica rebuda.

També com cada any, nombrosa la participació.

CASTELL D'HIVERN

Encara que es repetixen la litúrgia, els horaris, el ritual, l'ambient, fins i tot en els últims anys el bon temps, absents les gelades i la intempèrie desatenta amb els romers, el Castell sempre s'oferix alhora igual i diferent. En este últim, el més recent, no va faltar color, ni cançons, ni el so de la campana, ni oracions, ni idiosincràsia d'un poble que continua peregrinant fins a l'ermita del Castell per gener per a recordar el seu compromís amb la tradició.

Esteller & fotos

F.Esteller

F.Esteller

F.Esteller

F.Esteller

Gent d'ací

Rodrigo Andrés González EL HOMBRE QUE AMA LAS BALLENAS

Juanma Velasco

Suelo carearme con el protagonista de la sección; de ese modo, entiendo, se consigue la añadidura de atmósfera que prestan la tercera dimensión -la de lo tangible-, la gestualidad, las inflexiones de la voz, las pausas, la mirada y tantos otros matices que completan una personalidad, o una interpretación de la misma.

Sin embargo, por circunstancias de convergencia - más bien de divergencia geográfica- con Rodri conversamos telefónicamente, con la empatía de sabernos, pero sobremañera con la de desconocernos más allá de

lo superficial, más allá, y me redundo, del vínculo de Atzeneta como eje cohesionador. No sabría cuantificar cuando fue la última vez que nos vimos, pero importa poco porque en la memoria permanece una foto fija de sus rasgos que han mutado, como los de todos, con el tiempo, a distintos a juzgar por el presente de sus fotografías, pero reconocibles siempre.

Rodri es apócope de Rodrigo, como su padre, un Andrés atzenetí que le prestó su apellido en Barcelona hace 54 años, en 1969, tras casarse cinco años atrás con Sergiña

González, una gallega emigrada (como Rodrigo) a Barcelona.

Pese al asentamiento barcelonés, capitalino en contra de la habitualidad de El Prat de Llobregat como destino de una mayoría d'atzenetins establecidos en Cataluña ya desde las primeras dos décadas del siglo XX, una nostalgia benigna presidía las relaciones sociales de una pareja que se relacionaba de ordinario en Barcelona con otros atzenetins desplazados y que retornaba a la terreta a la mínima oportunidad, con los dos críos, Marián, la mayor, y Rodri en el asiento trasero, deseando llegar, porque pese a que la distancia entre Barcelona y Atzeneta permanece inalterable, los tiempos de entonces para salvarla eran muy superiores a los de ahora.

Con la infancia a caballo entre una Atzeneta vacacional y una Barcelona cotidiana y lectiva, Rodri, llegado el momento de decidir su futuro, escogió satisfacer su inclinación por la filología inglesa y la cursó entre 1987 y 1992 en la Universitat de Barcelona con un más que buen expediente académico.

Finalizada la carrera (hoy Grado) realizó un máster en Lengua y Literatura Modernas en EE.UU, en concreto en una universidad del estado de Illinois.

A su vuelta a Barcelona, se encontró con la posibilidad de opositar a una plaza docente universitaria de Literatura en Estados Unidos y la ganó. Y hasta hoy en lo que concierne a lo laboral.

Como toda mente inquieta, como todo aspirante a perfeccionar su cosmología personal, realizó su tesis doctoral que, como la mayoría, abordan apartados muy concretos sobre una temática, en su caso literaria, que suelen ser desconocidos para el gran público. La suya no es una excepción: El potencial subversivo del amor entre hombres en la tradición literaria occidental: 'Billy Budd, Sailor', de Herman Melville, publicada como Herman Melville: poder y amor entre hombres (Publicacions de la Universitat de València, 2007).

Infiero, bajo mi responsabilidad, que quizá Rodri, sin el quizá, sea el más reputado experto español, y puede que francés, en Mel-

ville. En un momento de la charla expone que en sus dos casas, la del Poblenou y la de Atzeneta, se pueden encontrar ballenas de toda condición, salvo, claro está, pero solo por razones de tamaño, las marinas.

Y sin olvidar nunca una Atzeneta a la que regresaba a la menor ocasión, máxime habida cuenta de que sus padres se construyeron una casa acogedora en la calle Valencia y se fue adecuando el piso superior a sus gustos y a su idiosincrasia, se desenvolvió en Barcelona y en ella fue profundizando en lo profesional, en lo vital, en lo relacional, en lo íntimo y el lo mundano.

El ejercicio de la docencia universitaria comporta periodos sabáticos que deben ser aprovechados para investigar, para profundizar en la especialidad de cada profesor y hasta el presente; Rodri se ha tomado tres de ellos, el primero en Liverpool, Inglaterra; el segundo en Lewes (Sussex), Inglaterra y un tercero en Edwardsville, Illinois, Estados Unidos, de regreso a su primera estancia en el país norteamericano.

Una vez fijado el trazo grueso de su formación charlamos sobre literatura. Alude que la última lectura nacional que más le ha impactado, de largo, es Panza de burro, de Andrea Breu. Breu la publicó en 2020 cuando

tenía sólo 25 años y narra su infancia en lo alto de un pueblo del norte de Tenerife. Una auténtica obra maestra, concluye. En el plano internacional señala Jonny Appleseed, una novela del indígena canadiense de género no-binario con autoría de Joshua Whitehead, publicada en 2018, también cuando Whitehead tenía menos de treinta años. Otra genialidad, resuelve. Añade que está esperando que salga la traducción para poder regalársela a todos sus amigos.

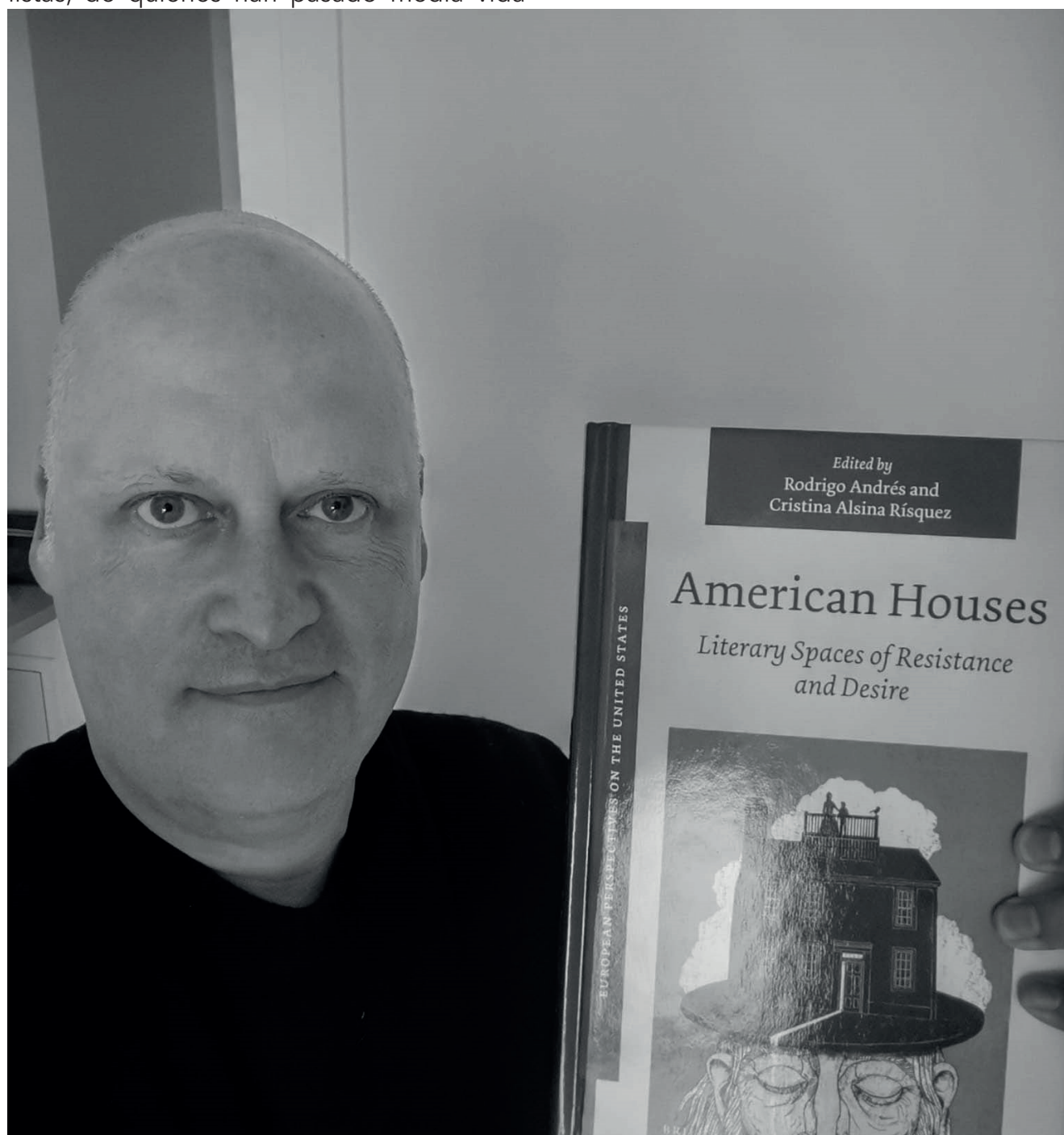
Y siempre tiene pendiente regresar a su Moby-Dick, de Herman Melville, su tótem literario. Manifiesta que por mucho que la relea, cada nueva incursión se acaba revelando como un viaje de exposición a lo desconocido, también nuevo pese a lo interiorizado, casi nemotécnico, de argumento y estilo.

Me traslada que en los últimos años he estado trabajando las im/posibilidades y los efectos de la empatía, tanto afectiva como cognitiva, entre personajes literarios, así como entre lector y texto. Y matiza que anda liderando un proyecto internacional de investigación sobre la representación de los espacios domésticos en la literatura. Sus últimas publicaciones son, de hecho, sobre el papel que juegan las casas en los

relatos estadounidenses, pero afirma que le gustaría volver a su pasión por el siglo XIX y trabajar también el papel que juegan los barcos, como los de las novelas de Herman Melville, en tanto que espacios domésticos de exposición a la alteridad y de interacción entre personajes diversos y en un contexto forzosamente pluralista que trasciende las especificidades de raza, etnicidad y heteronormatividad de lo asumido como parte del discurso de la 'normalidad nacional'.

Posee la enjundia literaria de los especialistas, de quienes han pasado media vida

orbitando en torno a sus obsesiones literarias. Se trasluce su sabiduría a lo largo del intercambio verbal que acaba sobrepasando la media hora. Lo percibo entusiasta con sus metas, pero calmado ante un futuro al que vislumbra opositando a una cátedra y recalando en Atzeneta a su jubilación, para continuar imbuyéndose de las historias que proyectan las bibliotecas humanas de sus gentes, siempre ávido por profundizar en ellas, siempre dispuesto a integrarse en cualquier corrillo en el que se hable del ayer

o de cualquier tía María local o no. Venera a unos padres que han alcanzado la edad de los cuidados hasta el punto de considerarlos una prioridad.

Puntualiza que, en el plano personal, deberá viajar pronto a Asunción, Paraguay, para ver a la familia de Pablo (la biológica y la de las amistades), su pareja, alguien que se siente casi tan cómodo como Rodri en Atzeneta y que lo acompaña en los retiros cuando la actividad docente se lo permite. Y anhela la concesión de otro sabático para poder ir a algún centro de investigación en la zona de Chicago.

Admite ser un "fanático" del orden (quizá sin las comillas). Reconoce que no puede sentarse a leer o a escribir si no tiene los pensamientos en orden, y para eso previamente necesita tener la casa totalmente ordenada. Se confiesa ecléctico de música. Si trabaja mientras escucha música, se decanta por ál-

bumes relajantes como Aerial, de Kate Bush, o Untrue, de Burial. Si quiere pensar en la música, prefiere la escucha atenta a las composiciones de su sobrino y ahijado, David Moliner Andrés (aporta el segundo apellido para presumir de linaje) y entrar en el mundo de sus apasionadas creaciones.

Como aludía, ha escogido Atzeneta como fondeadero de sus días, para recrearse con sus gentes, en la apacibilidad de su casa forjada a su imagen y semejanza durante décadas, para nutrirse de las historias de las gentes sencillas y no tanto. Y también para reafirmar, por su condición de experto en ballenas, que estas siguen sin aparecer por la Rambla, incluso cuando se evidencia impetuosa tras un temporal, y certificar que lo arrastrado por la corriente sigue siendo esa albarda intemporal, literaria, que certifica el gentilicio apócrifo de "albarduscos" con el que se conoce a los de su pueblo y el mío.

Ens conten des del Col·legi

MÉS ENLLÀ DE L'AULA

Les obres de l'ESO, que s'estan duent a terme al costat de l'actual escola, estan a punt de concloure. Segons les estimacions, la finalització està programada per a finals de febrer, fet que marcarà un avenç significatiu en la millora de la nostra organització. Això no obstant, és important assenyalar que, com amb qualsevol projecte d'aquesta envergadura, hi ha la possibilitat que es produïsquen retards imprevistos. En aquest sentit, l'equip municipal està compromès a garantir que es complisquen els terminis, però també a mantenir la comunitat informada en cas de qualsevol canvi en el cronograma. I és que tots som conscients que es tracta d'una fita molt important no només per al nostre centre, sinó per a tots i cadascun dels nostres pobles.

Però malgrat les expectatives, la il·lusió i les ganes que tenim de veure el nou edifici enllestit a mesura que avancem cap a finals de febrer (data estimada per a la conclusió de l'obra), també continuem celebrant una sèrie d'esdeveniments i activitats que destaquen pel seu compromís amb l'educació, la cultura i l'erradicació de la violència de gènere.

Els més menuts, a través de sortides educatives, estan descobrint la màgia d'aprendre a través de l'experiència directa: tant l'eixida a Peníscola com les que realitzen per l'entorn no són només moments de diversió, sinó també oportunitats valuoses per ampliar experiències i coneixements.

També l'alumnat de Primària ha augmentat el bagatge cultural tot aprofitant la visita a dos indrets propers per conèixer-ne de primera mà la història i la natura: Benassal (1r i 2n cicle) i Benafigos (3r cicle).

I, al seu torn, els i les estudiants d'Educació

Secundària Obligatoria (ESO) han gaudit d'un període emocionant en què han participat en diverses sortides que, al igual que en la resta d'etapes, han enriquit els seus sabers i les seues vivències. Des de la màgia i l'exotisme de la neu a Andorra fins a l'energia i esplendor de Barcelona, els alumnes han tingut l'oportunitat d'aprendre més enllà de les parets de l'aula. Aquestes activitats no fomenten només l'aprenentatge pràctic, sinó que també enforteixen el sentit de comunitat entre la joventut, són experiències inoblidables per a l'alumnat i també per al professorat que els acompanya.

Per altra banda, al centre i al poble hem realitzat activitats de tot tipus. En aquest sentit, volem destacar la implicació de l'Ajuntament i les associacions de la nostra vila en l'educació dels nostres infants i joves. Per exemple, el compromís de l'Ajuntament amb la cultura i la conscienciació social s'ha evidenciat recentment a través del patrocini d'una obra teatral en commemoració del Dia Contra la Violència de Gènere, Bernarda, una adaptació del clàssic de García Lorca de la companyia "El ombligo y la pelusa", que va poder gaudir l'alumnat de l'ESO en una sessió matinal oberta a tot el poble al Casal Popular. Aquesta iniciativa no sols buscava entretenir la comunitat, sinó també formar-la i crear-hi consciència sobre la importància d'erradicar la violència de gènere en totes les seves formes.

En aquesta mateixa línia, la Rondalla Soroll del Maestrat, juntament amb les balladores Araceli i Anabel, la filla, han participat activament del projecte "Som Bureo", una iniciativa de l'escola que estan duent a terme l'alumnat d'Infantil i Primària en què aprenen el valor de la nostra cultura, la jota i el bureo, i tot allò que ho envolta: instruments, lletres,

balls, festes... L'alumnat ha après algunes passes de la jota d'Atzeneta i, el més important, ha après a valorar la música com un senyal d'identitat propi, un element a apreciar i del qual participar. Des del col·legi volem agrair la implicació dels membres del la rondalla i les balladores per venir i ensenyar el seus coneixements. Gràcies!

A més a més, l'alumnat d'Infantil de l'aula de 5 anys, durant el mes de gener ha realitzat activitats col·laboratives amb el Centre de Dia del poble al voltant de la festivitat de Sant Antoni. Un projecte dirigit per alumnat de Magisteri de l'UJI i on cal agrair la implicació de tota la gent major, dels professionals del Centre de Dia i, com no, de les mestres del nostre centre. Sempre és un plaer col·laborar en activitats que uneixen persones d'edats tan diferenciades i amb les quals es gaudeix tant i s'aprén a la vegada.

I parlant de Sant Antoni, també cal agrair, perquè sempre ho fem i de veritat que és un luxe poder dir-ho any rere any, la participació dels clavaris de la festa. L'alumnat va fer la tradicional "arrossegada de calderos" pel poble i, després, els clavaris van convidar tot l'alumnat i professorat a beguda, prims i pastissos. I enguany, a més, ens han aportat la mica perquè l'alumnat de l'assignatura d'Àmbit Lingüístic de 1r d'ESO poguera elaborar els seus pastissos en el projecte d'aula sobre el text instructiu. Mil gràcies!

I aprofitant aquestes darreres línies per acomiadar-nos, sols ens resta esperar l'emocionant final de curs acadèmic que tenim al davant: inaugurar l'IES el més aviat possible, organitzar la Setmana Cultural, participar de la Firujiciència, gaudir de les eixides de final de curs... A poc a poc i entre totes i tots, continuarem construint un centre on les experiències, dins i fora de l'aula, siguin part essencial de l'aprenentatge i contribuïsquen a enriquir el capítol escolar de les seues vides, de les nostres vides

Medi ambient

Paco Esteller

Curruca Zarzera

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** *Sylvia communis*.
- **CLASIFICACIÓN:** Orden Paseriformes, familia Sylviidae.
- **HÁBITAT:** Campos con setos, zarzas, jardines y campos de cultivo.
- **ESTATUS Y DISTRIBUCIÓN:** Europa, Asia y África.
- **CARACTERÍSTICAS:** Mide unos 13 cm. El macho presenta las partes superiores de color pardo, capirote grisáceo, garganta blanca. Las partes inferiores, de color amarillo pálido, las timoneras externas son de color blanco y las coberteras de color pardo rojizo. El plumaje de la hembra es de tonos mas apagados, con la cabeza mas parda y el pecho rosáceo..
- **VIDA Y COSTUMBRES:** Anida entre los matorrales y plantas bajas, muy ocasionalmente en el suelo. El macho construye varios nidos, de los que la hembra solo utiliza uno, suele realizar dos puestas, generalmente de 3-7- huevos, que son incubados por ambos sexos durante 11-13 días. Las crías nidícolas son alimentadas por ambos progenitores y abandonan el nido a los 10-12 días.

Olivo

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** *Olea europaea* L.
- **FAMILIA:** Oleáceas.
- **SINÓNIMAS:** Aceituno, olivera, olibo, oliveira.
- **DESCRIPCIÓN:** Árbol muy longevo de tronco grueso, irregular, retorcido de viejo. Tiene hojas persistentes, elípticas, enteras, estrechas, puntiagudas, verdes y lustrosas por el haz y blanquecinas por el envés. Tiene flores blancas, pequeñas en ramitos axilares. Cáliz minúsculo, corola de una sola pieza. El fruto es la conocida aceituna, drupa ovoide de 2 a 4 cm de eje mayor, según las clases de sabor amargo, color verde amarillento, morado en algunas variedades, y con hueso muy duro, que encierra la semilla.
- **PROPIEDADES:** Diurético, laxante, resolutivo, tónico, colagogo, hipotensor, colerético, suavizante, alimenticio, emoliente..
- **PARTES UTILIZADAS:** La corteza, las hojas, las aceitunas y el aceite.
- **COSECHAR EN:** Todo el año.
- **COMO SE USA:**
- **Para la salud:** *Para bajar la presión sanguínea.* Infusión: Hervir en un litro de agua, un puñado de hojas de olivo, dejar enfriar, edulcorar y tomar una taza en ayunas y otra al acostarse. *Combate la fiebre.* Decocción: en un litro de agua hervir durante 20 minutos, 70 gramos de hojas de olivo, filtrar, edulcorar y tomar tres tazas al día.
- **Para la cocina:** Sabido que es la aceituna no suele faltar como entremés o aperitivo en ninguna mesa y como complemento de muchos platos. En cuanto al aceite de oliva obvio es decir que es un excelente alimento aderezo de ensaladas y para guisar.
- **Para la belleza:** *Nutrir el cabello.* Rociar la cabeza con aceite de oliva y masajear desde la raíz hasta las puntas. Cubrir, luego, con una toalla caliente durante 5 minutos. Lavar el cabello después y repetir la operación cada quince días. Ideal para el pelo resecaído por el uso de tintura o secador. *Exfoliar el cuerpo.* Moler un puñado de carozos de aceituna y aplicar sobre las zonas secas del cuerpo con movimientos circulares. Además de eliminar células muertas, la piel te quedará suave e hidratada.

Les associacions parlen

Ames de casa d'Atzeneta

Una vegada més, estem en contacte amb tots els lectors i lectores del BIM per informar de les activitats realitzades.

Els dies 20, 21 i 22 d'octubre vam realitzar un viatge a Toledo, Puy du Fou i Aranjuez amb l'associació d'ames de casa de Figuerols. D'Atzeneta anàvem 28 persones, que van gaudir especialment amb els espectacles que van veure en el parc Puy du Fou, un parc temàtic per viatjar al llarg de la història d'Espanya.

El dia 8 de desembre vam fer les tradicionals figues i bunyols del dia de Fira de la Puríssima.

El 13 de desembre es va impartir un taller de "Neteja sense residus", dirigit per les tècniques mediambientals de la Diputació, a les quals donem les gràcies per tot el que ens han aportat al llarg dels cursos que ens han fet durant els últims tres anys.

El dissabte 16 de desembre, pel matí, vam participar en el mercat de 2n mà, que es va fer per primera vegada en Atzeneta, en la plaça de Loreto. Vam intentar vendre tot allò que la gent ens va donar, el que no es va poder vendre ho vam tornar. Recollirem 130€ i vam fer una aportació a la Creu Roja de 200€.

Per la vesprada férem la ja tradicional rifa de plantes i un cafetet. Aquest any es van sortejar 15 plantes i les agraciades van quedar molt contentes.

Per últim el dia 19 de desembre cinc membres de la junta vam assistir al dinar que organitza la federació d'associacions ames de casa amb motiu del Nadal.

Una salutació
LA JUNTA

Des del Porrejat

Directiva de la UD Atzeneta

CAMÍ ASCENDENT DE LA U.D. ATZENETA

En les darreres setmanes, l'equip de futbol U.D. Atzeneta ha experimentat una transformació notable que ha captivat l'atenció dels aficionats. Les millores constants i els resultats positius han propulsat l'equip cap amunt a la taula classificatòria, generant una expectació creixent entre la fanàtica afició.

Els jugadors de la U.D. Atzeneta han demostrat un compromís excepcional i una determinació inquebrantable, factors que han contribuït a aquesta ascensió a la part alta de la taula. Els èxits recents no només han despertat l'interès dels seguidors, sinó que també han reforçat la seua confiança en l'equip i les seues capacitats.

És particularment emocionant veure com l'afició respon a aquesta fase d'èxits. Les ganes de seguir l'equip als desplaçaments fora de casa s'han multiplicat, creant una atmosfera de caliu i esperança entre els seguidors. El coratge dels jugadors en el camp es veu reflectit en l'entusiasme dels aficionats, i aquesta simbiosi entre equip i seguidors és un dels secrets d'aquesta afició temporada rere temporada.

També hem de destacar la cara trista de

la moneda, on vam sofrir una derrota molt dolorosa en la nostra copa, perdent davant d'un rival de tres categories superiors. Malgrat un partit molt disputat als setzeaus de la nostra copa, no vam aconseguir mantenir-se forts i avançar a la següent ronda. Va ser un moment difícil, però ens va fer aixecar-nos més forts de cara al futur.

També va ser durant aquestes festes de Nadal, que vam poder disfrutar del toc, que encara roman en el temps, de les llegendes de l'equip roget, qui van demostrar la passió i la qualitat que es respirava al Porrejat per aquells temps.

Per últim i no menys important, també destaquem la primera victòria dels més menuts de la família rogeta, on van aconseguir els primers 3 punts en partit oficial. No serà sinò, el primer pas d'un llarg camí de futbol i èxit que espera als futurs jugadors del primer equip del nostre poble.

Aprofitant l'oportunitat, volem expressar el nostre sincer agraïment a tots els aficionats que, dia rere dia, continuen donant suport incondicional a la U.D. Atzeneta. La seua passió i energia són les forces que ens fan més forts. Continuem animant amb tot el cor, perquè junts som imparables. Endavant U.D. Atzeneta!

Societat Musical Santa Cecília d'Atzeneta

L'ESCOLA DE MÚSICA D'ATZENETA, UN ORGULL COMARCAL

Amb l'inici de la tardor, quan s'enceta la caiguda de les fulles dels arbres, just rebrota i comença l'activitat formativa a la nostra Escola de Música. Des de fa uns anys, estem immersos en un procés de professionalització de l'estructura i funcionament d'aquesta, marcat pels canvis normatius que afecten el dia a dia de les Escoles de Música reconegudes i subvencionades per Conselleria d'Educació. Aquesta transformació comprèn millores en tres vessants: les infraestructures, la professionalització del professorat i l'augment de matèries impartides.

En aquest sentit i amb molt d'esforç i sacrifici econòmic, s'està ampliant l'oferta formativa per fer front tant a les necessitats de la Banda de Música com a les demandes instructives dels "educands". És per aquest motiu pel qual, des de fa dos anys, s'ofereixen també les especialitats de piano i guitarra com a matèries complementàries.

Ens ompli i ens fa sentir molt orgullosos, i esperem que com a veïnat del poble i dels pobles del costat ho estigueu també, que els puguem dir als nostres col·legues d'altres bandes i a l'administració que la nostra Escola de Música disposa en l'actualitat de 94 alumnes d'entre 4 i quasi 80 anys. No hem de perdre de vista que, encara que els po-

bles del costat (Benafigos, Culla, Xodos, Els Ivarsos, Vistabella...) aporten també part d'aquest alumnat, la majoria són d'Atzeneta, un poble amb 1.292 vilatans i vilatanes (segons dades de l'INE de 2021).

Els objectius de l'Escola són diversos, però fonamentalment recullen el foment pel gust i la cultura musical, la preparació per continuar la formació musical en un Conservatori oficial i el nodriment de músics a la Banda. Prova d'aquest últim aspecte és que el passat novembre es van incorporar 6 nous membres a la Banda enmig de les celebracions de la nostra patrona. I és que, com és tradició, a finals de novembre (enguany els dies 24 i 25) vam celebrar la festivitat de Santa Cecília, en què, a banda de gaudir de diferents activitats lúdiques, festives i gastronòmiques, el dissabte hi vam donar de manera oficial la benvinguda a Ainhoa, Paula, Maria, Joel, Hugo i Eric. Esperem que formeu part de la gran família musical durant molts anys! I ja per a acabar, volem donar-vos una primícia: aquest 2024 som els amfitrions i amfitriones de la Trobada Comarcal de Bandes de Música dels Ports-Maestrat, així que vos demanem col·laboració desinteressada per poder organitzar-la amb les millors condicions i rebre els membres de totes les agrupacions musicals de la comarca com es mereixen. Vos anirem contant més detalls en el proper BIM!!

VISCA SANTA CECÍLIA I VISCA LA BANDA D'ATZENETA!!!

Des del Casal Popular

UN CASAL MÉS DE TOTES I TOTS

L'activitat cultural al Casal aquest darrer trimestre de l'any ha sigut frenètica i l'hem farcida de propostes ben diverses que pogueren donar cabuda a tots els gustos i inquietuds, apostant per programar actes musicals amb estils totalment diferents, identificant-nos amb iniciatives socials compromeses amb la gent migrant o amb la llengua i proposant un Nadal a Atzeneta d'allò més valencià, sen-

d'arribar, les quals l'eina fa possible que la gent usuària les comente i puga compartir les seues impressions sobre les noves lectures i, d'aquesta manera, crear una comunitat lectora en constant relació i interacció.

Per últim, hem continuat obrint el Casal perquè tothom que vulga el puga utilitzar com a espai comunitari i, en aquest sentit i cercant que el Casal siga cada dia més de totes i tots, hem iniciat les actuacions per fer-lo el

Els Kintos d'Atzeneta 2023 i la Xaranga Tot al vol de Vilafamés en la XIV Festa del Quinto al Casal

Nova rampa exterior fixa per facilitar l'accés al Casal

se oblidar els actes més festius i assentats com la Festa del Quinto o la Nit de Karaoke prenadalenca.

A més a més, des de la Biblioteca hem enllestit el Cicle de Contacontes 2023 i hem posat en marxa un canal de Telegram per fer arribar més directament les activitats pròpies que organitzem des d'aquest servei, els canvis d'horaris que hi ha durant l'any i les novetats editorials que no ens paren

més accessible possible: en un primer moment hem col·locat una rampa fixa que facilita l'accés del carrer a la sala exterior del local. Ens queda pendent, doncs, habilitar una altra rampa que salve les escales que donen pas a la sala interior i fer un vàter del tot accessible. Poc a poc i gràcies a la gent associada, de segur que aconseguim aquestes millores per tindre un espai més adaptat a les mobilitats diverses dels usuaris i les usuàries del Casal.

Totes les músiques, tots els sons

El darrer cap de setmana d'octubre, el dissabte 28 vam poder gaudir del recital que la cantautora Alba Lamar i el guitarrista Joan Carretero ens van voler oferir en homenatge a Víctor Jara (en el 50 aniversari del seu assassinat) i la Nova Cançó Llatinoamericana. Amb les seues veus i guitarres, van compartir amb nosaltres les cançons més emblemàtiques d'aquest gran artista, com ara "Manifiesto", composició premonitòria escrita per Jara pocs mesos abans de ser assassinat; "Te recuerdo Amanda", cançó d'amor dedi-

Recital en homenatge a Víctor Jara a càrrec d'Alba Lamar i Joan Carretero

cada als seus pares; "El derecho de vivir en paz", contra la guerra de Vietnam, o "Duerme, duerme, negrito", un dels tants fruits del seu treball de camp al voltant de la recopilació de la música caribenya, en aquest cas de Venezuela. Però també vam poder sentir moltes altres melodies llatinoamericanes de figures ben reconegudes, com "Volver a los 17" de la xilena Violeta Parra o "Gracias a la vida" (també d'ella, tot i que la va fer famosa Mercedes Sosa); d'Atahualpa Yupanqui, mestre de la música tradicional popular ar-

gentina, "Los ejes de mi carreta"; de Silvio Rodríguez, representant de la Nueva Trova cubana, la poètica "Oleo de una mujer con sombrero", i de l'uruguaià Daniel Viglietti, "A desalambrar". Finalment, i per arrodonir un concert espectacular amb la veu dolça d'Alba Lamar, també vam poder sentir la llengua portuguesa amb la interpretació de la samba tradicional brasilera "Trem das Onze", d'Adoniran Barbosa.

Els DJ's Drew & Punt en la sessió de "Som Jazz Club" del passat 16 de novembre al Casal

Ja a novembre, el divendres 10 vam organitzar un concert de punk amb grups de la terra: l'emergent Èu!, amb components tan de Llucena com de Benicarló, d'un estil punk barrejat amb hardcore que impregna la veu i la musicalitat d'aquest trio de guitarra, baix i bateria; i la mítica banda punk del Grau de Castelló, Aerotuerto, nascuda el 2005 i que des del 2020 (amb pandèmia inclosa) ha

Paradeta solidària en favor del "Grup de suport l'Aurora" al Mercat de 2a mà d'Atzeneta

tornat amb més força que mai als escenaris amb el seu darrer treball "Adicción total" i la marca inconfusible del seu cantant, el Gamba.

També al novembre, el dissabte 18 vam poder portar endavant una sessió especial de "Som Jazz Club", una autèntica vesprada de música de vinils genuïns a càrrec dels talentosos Dj's Drew & Punt, amb suaus ritmes de jazz, l'energia contagiosa del funk, l'encant del llatí, la picantor de la cumbia i la vibrant fusió de l'afrobeat. Una vesprada sensacional maridada amb un tast de cerveses artesanes i d'importació que van fer les delícies de la quantitat de públic assistent.

Tota la solidaritat, tot el nostre suport

Membres del "Grup de suport l'Aurora" amb alguns dels assistents a la xerrada de presentació de col·lectiu

El Casal i la Biblioteca vam organitzar per al dissabte 16 de desembre una jornada solidària amb el "Grup de suport l'Aurora", entitat que treballa amb les ONG que rescaten vides a la Mediterrània, consolidant els ports de Borriana, Vinaròs i Benicarló com a ports solidaris i canalitzant la solidaritat i els recursos de la població per portar a terme accions humanitàries i transformadores.

Pel matí vam participar del "Mercat de segona mà", organitzat per l'Ajuntament i les educadores mediambientals de la Diputació, amb una paradeta solidària de llibres i joguets a benefici d'aquest col·lectiu, gràcies a les donacions específiques que molts i moltes de vosaltres va aportar amb anterioritat. Més tard, de vesprada vam convidar els membres del mateix col·lectiu perquè ens explicaren de primera mà quines són les tasques que porten a terme, les dificultats amb què s'han trobat i es troben i les fites assolides fins ara. Alhora, vam muntar també un berenar solidari per tal de continuar recaptant diners per a la seua lluita. Al final del dia els vam poder fer arribar 267 euros, així que gràcies a totes i tots els que va participar d'aquest recapte d'una manera o altra.

Finalistes de la 6a edició del campionat de La Fallera Calavera celebrat al Casal

Tot un Nadal valencià

L'agenda de Nadal al Casal no va poder ser més completa i amb tot el regust de la nostra llengua. Es van programar dues sessions de cinema en valencià, una d'animació per a tots els públics, amb els germans lampistes més famosos de tots els temps com a protagonistes, i l'altra amb la projecció de la cinta valenciana "La innocència", dirigida per Lucia Alemany i protagonitzada per una excel·lent Carmen Arrufat (nominada al Goya com a millor actriu revelació per aquesta pel·lícula el 2019), gravada i ambientada als pobles del Baix Maestrat i de temàtiques molt lligades a les vicissituds de l'adolescència en el món rural, una cinta que si no heu vist us recomanem i que podeu recuperar en versió original al servei a la carta de RTVE.

També va tindre lloc el mític campionat de La Fallera Calavera, que en la seua 6a edició va aplegar gent de molts indrets, però que no van poder superar al nostre veí i company del Casal Pau Escrig, que es va fer amb la victòria final.

Per descomptat, tothom en va parlar, i la gran assistència de públic en va corroborar l'expectativa, dels dos grans actes organitzats per al darrer cap de setmana de l'any: l'espectacle teatral de Xavi Castillo "Especial Nadal" i el concert del cantautor de Sant Pere de Riudebitlles, Cesk Freixas. Castillo no va decebre ningú amb el repàs mordaç i satíric sobre l'actualitat política que ens ha deixat aquest 2023, i les rialles encara se senten entre les parets de la sala gran del Casal, especialment amb la recuperació del seu mític personatge de la Fallera que va fer al final de l'actuació. I Pel que fa a Freixas, va fer una bona recopilació de tots els seus èxits, a petició dels assistents, i també d'algunes cançons del seu darrer disc, "Direm nosaltres", treball simbiòtic amb el poeta vallesà Roc Casagran, amb el qual sembla que s'acomiarà dels escenaris aquest 2024 per fer una aturada sense data de represa, per la qual cosa ens podem sentir afortunats d'haver-lo pogut sentir una darrera vegada en directe al nostre Casal i li desitgem tota la sort del món en la vida que ha decidit pren-

Xavi Castillo actuant a la sala gran del Casal plena de gom a gom

dre apartat dels escenaris.

El dissabte 30 de desembre, per altra banda, també vam comptar amb la visita de Moisès Vizcaino, fundador i editor del Diari La Veu del País Valencià, el qual ens va oferir una xerrada sobre "La llengua en el sistema comunicatiu valencià (SCV)", en la qual va fer un repàs pel context històric i actual del sistema, especificant quin n'és el panorama actual i la situació de la llengua als mitjans de comunicació després de l'experiència dels 8 anys de Govern del Botànic. En aquest sentit, Vizcaino va constatar que la minorització

El concert del penedesenc Cesc Freixas farcit de públic en un dels darrers actes del "Nadal en valencià"

de la llengua en el sistema comunicatiu no s'havia superat i, a més a més, no s'havien posat les bases per revertir-la, així que va incidir en diferents idees, propostes i accions que com a societat civil podem engegar i portar a terme perquè aquesta situació canvie i va exposar la humil contribució que significa el diari La Veu del País Valencià, una iniciativa de premsa digital en el panorama comunicatiu nostrat, que mira de construir a través d'una visió de progrés un mitjà auto-centrat per als valencians i les valencianes i en llengua pròpia. Actualment, i a través de

la Fundació La Veu del País Valencià, estan aconseguint que la gent s'hi agermane, és a dir, es converteixca en mecenes perquè el projecte puga gaudir d'una viabilitat econòmica sense dependre de les subvencions públiques i puga restar independent de les pressions polítiques que se'n deriven.

Moisès Vizcaino (Diari la Veu del País Valencià) exposant la situació de la llengua en el sistema comunicatiu valencià

Per últim, el divendres 5 de gener, des del Grup de Teatre L'Albarda vam tornar a organitzar la Cavalcada de Reis, enguany amb una nova petita obreta dramàtica inicial que vam titular "La sastressa dels Reis Mags", per jugar amb el canvi d'armari que Ses Majestats han efectuat aquest 2024 en la visita al nostre poble. Una obra divertida, desenfadada i animada per a totes les edats, amb un popurri de nades final que ens va permetre rebre amb les millors condicions Melcior, Gaspar i Baltasar, malgrat el vent que portaven amb ells.

Els nostres artistes

Isidre Andreu Gil El fill del “mestre”

Juanma Velasco

Quan li propose aparéixer en el BIM, en la categoria de “els nostres artistes”, Isidre no sols s'estranya, sinó que es resistix al·legant que no ha contret cap mèrit, que li queda molt tros per recórrer i que encara que ha triat la música com el seu itinerari personal o professional, està en els seus començaments.

Lluny d'atendre la seua recomanació, la meua resposta és el qüestionari següent, perquè encara que no posseïx un currículum extens, tampoc és tan pobre com el que vol transmetre'm fent gala de sentit de la seua pròpia percepció.

A més, és fill d'un altre Isidro, un tipus que

fa més de quaranta anys és el director de la banda Santa Cecília d' Atzeneta. Potser és un hàndicap, potser un estímul. Que ho relate ell.

Ser “el fill del Mestre Isidro” suposa un esperó o un hàndicap per al teu desenvolupament musical?

Ser el “fill del mestre” no és tant fàcil com la gent es pensa, la comparativa entre Isidro i el seu fill sempre està ahí i no és fàcil arribar al nivell que el meu pare ha marcat.

En moltes ocasions ser fill de qui soc desperta unes expectatives sobre mi molt elevades i no és fàcil complir-les. Al final tot i que som molt pareguts, som diferents i per a arribar

als coneixements del meu pare encara em queda molt de camí per davant.

Per altra part, ser "el fill del mestre" també m'ha servit molt per a donar-me a conèixer d'una manera molt ràpida en el món de la música. Quan vaig a tocar a alguna banda el meu pare normalment ja ha anat abans, i sempre apareix algú que o el coneix personalment o sap qui és.

Així mateix, ser fill de qui soc m'ha permès introduir-me en el món de la música d'una manera molt més ràpida que si no ho hagués sigut, a més, ja compte amb la seua experiència per direccionar el meu camí.

Quin instrument/s interpretes i des de quan?

El meu instrument principal és la percussió, no sé per què, no recorde escollir-lo, no obstant, el que sí puc assegurar és que aquesta elecció no era la preferida per casa. "L'auelo" Isidro i el pare al vent metall i la mare, la germana i les ties al vent fusta. On va parar el xiquet? Al "ruido". Un instrument històricament poc valorat i amb el qual resulta molt complicat tocar una "cançoneta" bonica. No obstant, els temps han canviat i s'ha convertit en un dels instruments més complets que hi ha actualment, l'escolliria de nou amb els

ulls tancats.

Per completar formació i la poca melodia de la percussió em van matricular a piano, instrument el qual tan sols utilitzava per interpretar cançons d'anuncis de la televisió o melodies que escoltava en el meu dia a dia i mai el que em demanava el mestre, tot i gràcies a això, mai he parat de practicar-lo. Farà cosa de 4 o 5 anys i motivat per la tia Gema també vaig començar a practicar però a "mode popular" la guitarra, per fer comboi, fent servir el Bar el Sol com a escenari de les meues actuacions després de beure dos gots de "Zurra" ben carregats, ja s'encarregava Gema ja.

Quant ha influenciat el teu pare perquè vulgues guanyar-te la vida com a músic?

La passió per la música del meu pare em condicionava al complet ja que totes les influències que tenia eren musicals: la banda d'Atzeneta, la banda de Moró, la banda Municipal de Castelló. Per a mi era habitual assistir a concerts, passa carrers, processons al costat de Manolo, Modesto o Peris, al pregó de la Magdalena amb els Moros d'Alqueria,

etc.

La normalitat d'aquestes coses van fer que estiguera tant integrat en la música que no era ni conscient, i mai ho he arribat a vore com una obligació. També que m'agrada molt, per supost.

Ara bé, si agú m'ha condicionat per a que siga músic eixe ha sigut "l'auelo" Isidro. Fins els seus últims dies ell no es va perdre ni una actuació: audicions, concerts de tot tipus, venia a vore fins i tot els assajos. Ell va ser el meu principal amic i motivador de la música.

Et continua aconsellant/corregint?

A dia de hui encara no puc evitar mirar-li l'expressió de la seua cara quan és ell qui està al públic, amb una mirada en tinc prou. Quan s'acaba un concert i arribem a casa pots imaginar-te que "cosa bona, no cap" per molt satisfet que pugues estar. És molt crític amb nosaltres i aquest nivell d'exigència ens agrada i ens fa millorar dia a dia.

Com de dificultós resulta això, guanyar-se la vida com a músic?

Ser músic és molt complicat, amb 12 anys ja t'enfrontes a unes proves selectives per a poder estudiar el grau mig al conservatori, als 18 anys unes altres proves per a accedir

al grau universitari, etc. Açò no és més que el principi i ja estàs "competint" tan sols per poder estudiar.

Viure de la música és estar al dia i preparat perquè en qualsevol moment pot sorgir una prova d'accés a una orquestra, banda, etc, i has d'estar preparat i actualitzat en el repertori que demanen.

L'interés i les inversions en cultura cada vegada en són menys i el nombre de places que ixen és encara més reduït. Cada cop més músics ixen fora a guanyar-se la vida, de fet et diria que a quasi totes les orquestres d'Espanya o inclús d'Europa podràs parlar valencià amb algú.

Quantes hores li dediques a perfeccionar els teus talents musicals?

Les hores d'estudi van canviant segons les necessitats i el tipus d'objectiu en cada moment. La percussió està compresa per un gran nombre d'instruments i segons l'objectiu li dediques més temps a uns instruments o a uns altres.

El que sí puc assegurar és que el meu dia a dia està focalitzat a la música a tot hora, tot és formació, i moltes vegades ja no és tot tocar, sinó també ensenyar, investigar. Però és

ben cert que l'instrument principal sempre ha de tindre un mínim de temps tots els dies per a mantindre la tècnica. Al final les prioritats marquen el temps de dedicació en cada moment.

Les teues metes musicals?

La meua meta musical seria ser membre d'una orquestra simfònica però la dificultat que això comporta i el no anar lligada a viure al poble la deixa en una posició totalment quasi descartada.

Per tant, la meua meta musical és aquella que em proporcione un salari i una qualitat de vida que em permeta viure al poble, com per exemple de professor a un conservatori.

Quin paper juga en la teua vida la banda d'Atzeneta?

La banda d'Atzeneta m'ha obert les portes a pràcticament tot, especialment a la meua formació des de que soc xicotet. És l'escola de música que m'ha format, el participar

amb la banda jove i posteriorment amb la banda gran m'han aportat també moltes facultats nivell social, on comparteixes escenari amb músics de totes les edats, intercanvis amb músics de tots els pobles, instruments i repertoris de tot tipus.

No hi ha res comparable a aquesta formació, sense anar més lluny, als conservatoris no la tenen.

També les facilitats per a estudiar que m'han donat, la percussió està compresa per molts instruments de gran tamany i es necessita molt de material i espai per poder estudiar-la. A diferència d'altres associacions (comparat en companys) ací no ha sigut mai un impediment l'accés a les instal·lacions per poder estudiar i utilitzar els instruments de la banda.

Aspires a iniciar-te en un altre instrument?

Per instruments jo els tocaria tots, però especialment el vent metall sempre m'ha cridat l'atenció. La tuba i la trompeta els tinc com a propòsit començar-los algun dia però ara no puc donar-los la continuïtat que necessiten, tot i això estic segur que algun dia en tocaré algun.

Nutrició

Neus Bartoll Orenga. Dietista-nutricionista CV-00755 (RRSS: @nutriideas)

DEIXA DE VEURE LA VIDA EN BLANC I NEGRE

Mari Carmen està davant d'un magnífic pastís de formatge. Unes postres espectaculars que ha fet per i per a la seua família. Mentre els seus fills, germans i pares, gaudixen d'eixa delícia, ella està debatent amb el seu Àngel i Dimoni interns "em menge el pastís?"

Dimoni: Menja-tela! Està molt bona i ho saps. No hauries de desaprofitar l'oportunitat de menjar eixa menja. Ja t'has cuidat tota la setmana, et mereixes un premi, no creus? La vida està per a gaudir-la i no per a patir tant.

Àngel: Però estàs boja? Ni se t'ocórrega menjar el pastís! Si te'l menges pensa que feres malbé el que has fet durant la setmana. Saps que no pots menjar dolços perquè tenen molt de sucre i engreixen molt. Ni la mires!

I entre eixe debat mental, ix el seu marit a dir-li: "Vinga Mari Carmen, agafa un trosset encara que siga. T'ha quedat més bona que mai!" Amb eixe simple i innocent comentari, Mari Carmen s'acaba convencent pel diàleg del Dimoni. "Té raó, la vida està per a gaudir-la, no hem vingut ací a patir". I amb eixe pensament, mira decidida el pastís. Se servix un tros xicotet en el seu plat. El prova amb delicadesa i por. A l'instant, un calfred de plaer recorre tot el seu cos. Està boníssim! Sense pensar-ho dues vegades, s'acaba el trosset de pastís i el torna a mirar. "Em menge un altre tros?"

Dimoni: Menja-te-la tota! Ja que has pecat, què més donarà un tros que tres? Ja ho has fet malament, ara és igual tot. Ja veuràs quan torne eixe Angelet i et torne a renyir. No et deixarà menjar mai més cap dolç. Aprofita ara que pots.

I tot seguit, una força voraç i descontrolada, emet des del cos de Mari Carmen. No pot parar de menjar pastís. Fins que se acaba. I és en eixe punt, quan s'adona del plena i empatxada que està. Mentre recull els plats del menjar, el mateix calfred de plaer, es convertix en un calfred de penediment. Ara la culpa recorre tot el seu ser.

Àngel: Sempre et passa el mateix! Quan em faràs cas? D'esta manera no aconseguiràs mai aprimar. Eres una fracassada. Mai fas res bé. Però tranquil·la, hi ha una manera de solucionar acò i de netejar els teus pecats. Ara menjaràs amanida 5 dies i resar 3 Pares nostres. Ah! I no escoltes mai més a eixe maleït Dimoni.

I així és com Mari Carmen, eixa nit soparà amanida. Se sentirà culpable i frustrada perquè mai aconseguix fer-ho bé. Als 5 dies ja haurà complit la seua condemna, així que tornarà a aparéixer el Domini que la incitarà una altra vegada a menjar tot el prohibit.

Dimoni: Però que no t'adones? Tan bo que sembla eixe Àngel i només et castiga amb dietes restrictives i fam. Et prohibix tot el que t'agrada a cas creus que això és viure? Mari

Carmen, jo només vull el millor per a tu...

Àngel: Però no t'adones que t'està manipulant? No el escoltes més. Eixe Dimoni només és caos i descontrol, a la llarga això no et portarà res bo. Si dones curs a la gola, no podràs parar de menjar mai. A cas creus que això és viure? No li faces cas, jo sí que vull el millor per a tu...

"Pareuuuu! Pareu de discutir els dos!" Els crida als dos éssers del seu subconscient. El Dimoni i l'Àngel es miren perplexos. No entenen res. I és en este precís moment, quan Mari Carmen ho entén TOT.

"Àngel, és que vols el millor per a mi. Ho sé, perquè em recordes l'important que és la salut. Sé que si com molts dolços em sentaran malament i no aconseguiré aprimar. Però no pots ser tan exigent amb mi, això no m'ajuda. M'atabala que em digues que mai més podré tornar a menjar dolços."

"Dimoni, és que vols el millor per a mi?, Ho sé perquè em recordes l'important que és gaudir dels xicotets plaers de la vida. Sé que no passa res per menjar dolços de tant en tant. Però no pots fer que el descontrol s'apodere de mi, això no m'ajuda. Quan com tant de dolç em fa mal estómac i em sent fatal"

"Si els dos voleu el millor per a mi, heu de fer un esforç per a entendre-us entre vosaltres i arribar a un acord" Dimoni i Àngel es miren pensatius. Mai ho havien vist des d'eixa perspectiva. Des de l'inici dels temps sempre havien sigut enemics. Mai havien pensat que els dos, en realitat, volien el mateix: que Mari Carmen fora feliç.

Àngel: Val, admet que m'estava passant amb tu, Dimoni. No m'havia donat compte que tanta exigència i rigidesa t'atabalava. No et senties lliure, per això quan Mari Carmen menjava un poc de dolç, explotaves amb tant de descontrol. A partir d'ara li permetré menjar algun dolç de tant en tant.

Dimoni: Gràcies, Àngel. Jo tampoc m'havia donat compte de l'important que era per a tu la salut. Ara entenc perquè intentaves frenar el meu descontrol d'una forma tan dura per a Mari Carmen. I és que sense salut, tampoc podem gaudir d'eixos xicotets plaers de la vida. A partir d'ara deixaré que Mari Carmen menje de manera saludable la major part del temps. Al cap i a la fi, sentir que un està aconseguint el que vol també és plaent.

Àngel: Amics?

Dimoni: Amics!

Els dos éssers subconscients es donen la mà. Al final va resultar que ni l'Àngel era tan bo, ni el Dimoni tan dolent. Cap dels dos extrems s'acostava a la vertadera felicitat.

I així és, com Mari Carmen, va deixar de veure la vida en blanc i negre. A la fi va poder millorar la seua relació amb el menjar i gaudir realment de la seua alimentació. La major part del temps menjava de manera saludable, però sense exigències. I de forma puntal menjava algun dolç, però sense arribar a atracar-se. El cicle de control - descontrol havia desaparegut, ara regnava l'equilibri i la flexibilitat. Ara, el seu món estava ple de COLOR.

Des de la Cooperativa

Eladi Roca

LA MESA DE RESPONSABILITAT SOCIAL DE CASTELLÓ RECONeix LES BONES PRÀCTIQUES DE LA COOPERATIVA D'ATZENETA

La Mesa de Responsabilitat Social de Castelló acaba de premiar per les seues bones pràctiques a Norauto, Somnia, la Cooperativa d'Atzeneta i ha entregat un accèssit a Laboratoris Calduch en un acte que va tindre lloc a la Universitat Jaume I el passat mes de desembre, amb una àmplia representació del teixit empresarial i associatiu que ha recolzat la tercera edició d'aquests premis.

Les candidatures presentades s'han agrupat en tres categories diferents, depenent del fet que siguen iniciatives pròpies que promoguen la cura de l'entorn, els temes socials o aquelles actuacions ètiques dins de l'empresa encaminades cap al bon govern i la transparència.

Després del procés de valoració, el premi al compromís ambiental ha recaigut en Norauto, per la utilització d'energia elèctrica d'origen cent per cent renovable i la gestió de manera sostenible de recursos. El jurat ha destacat que és la primera empresa del sector que compta amb tots els centres certificats sota la normativa ISO 14001.

Dues empreses de l'Alt Maestrat

A la comarca de l'Alt Maestrat desenvolupen la seua activitat les altres iniciatives empresarials guardonades en les següents categories.

El projecte Somnia ha aconseguit el premi al compromís social. Es tracta d'un centre psicoeducatiu situat a Culla que dona resposta a un dels problemes dels municipis d'interior, permetent l'accés a serveis educatius de qualitat en zones afectades pel despoblament

rural.

"La responsabilitat social no és una qüestió solament d'acció social, sinó d'oferir béns i serveis de qualitat i justícia a tots aquells grups que no necessiten", destaquen des de la Mesa de RSCs.

En la categoria que realça la governança d'una organització, és a dir, tots aquells els processos i estructures establits per a la presa de decisions, el jurat ha triat a la Cooperativa Agrícola d'Atzeneta, per la implantació del model de l'Economia del Bé Comú com a pauta en la gestió responsable i sostenible.

"La responsabilitat social naix des de dins de cada organització, amb independència de la seua grandària, i encara que el seu impacte resulta evident a mitjà termini cal educar la mirada per a donar-li el valor que té, cada dia, com a palanca de canvi social", asseguren des de la MRSc.

Més de 50 empreses de la província

La Mesa de Responsabilitat Social de Castelló agrupa mig centenar d'organitzacions que treballen a la província de Castelló -grans empreses, pimes i associacions- i des de la seua constitució en 2008 s'ha anat consolidant com un punt de trobada per a l'intercanvi d'informació i experiències, i s'ha articulat com un fòrum capaç d'impulsar projectes de desenvolupament social i promoció d'aquest compromís per a la sostenibilitat entre el sector empresarial i les organitzacions del Tercer Sector.

En el lliurament dels Premis 2023 han aportat la seua experiència les empreses guardonades en la passada edició -Ecopostural, Facsa i Intur- i han col·laborat per al seu desenvolupament LM Wind Power, Deferro i la Fundació Universitat Jaume I-Empresa de Castelló, així com Grup Simetria i Mútua Fremap, Objectiu Zero i Unió de Mútues.

El temps i la meteo a Atzeneta

Melcior Rovira Monfort

2023, un salt brusc en el canvi climàtic actual

L'article del mes de maig passat es titulava "L'any que es va oblidar de ploure", títol que també valdria per aquest article, perquè tant l'inici com el final de l'any 2023 han sigut rècords d'absència de pluges. Tot just fa quatre mesos, acabava l'article desitjant algun temporal de tardor per compensar el dèficit hídric; no sols no hem tingut temporal de tardor ni d'hivern (fins a mitjans de gener), sinó que no ha plogut ni per matar la pols durant aquest període. A més, les temperatures han estat exageradament elevades els darrers mesos i hem tingut temporals de vent de forma recurrent. Amb tot, la sequedat ambiental és extrema i el paisatge mostra menys verdor i vitalitat que al ple de l'estiu.

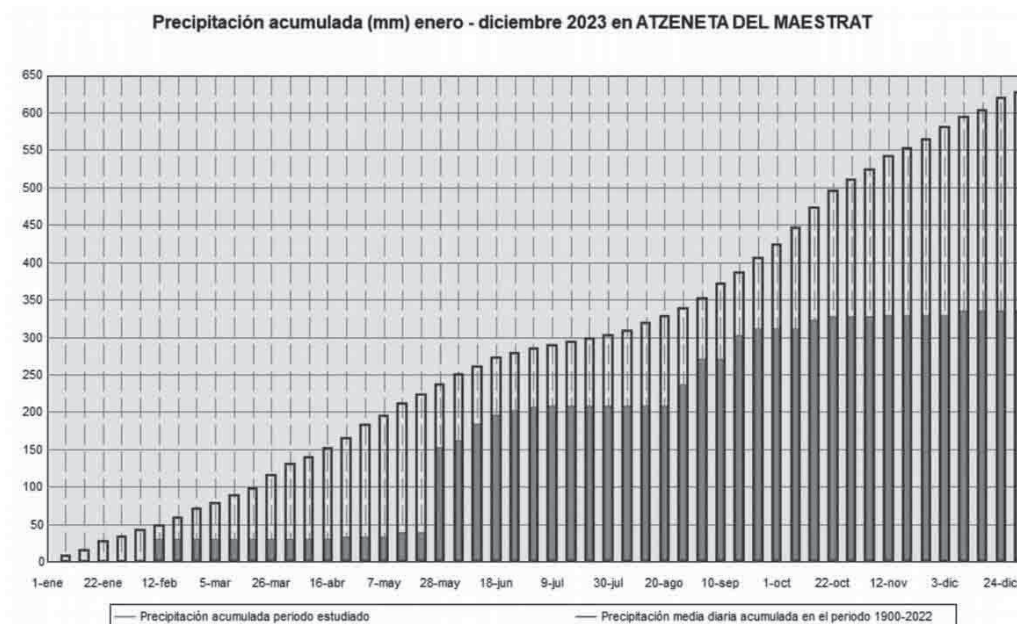

Coscolls i resta de vegetació morta a meitat gener a la zona del Cap del Terme

Si s'analitzen les dades del passat any, s'observa que la temperatura mitjana anual ha sigut de 16,6 °C, és a dir, 1,2 °C superior a la mitjana del període 1980-2020, tot empatant amb el 2014 com l'any més càlid des que hi ha dades (1943). Aquesta desviació respecte al valor

normal de temperatura pot semblar poca cosa, però de mantenir-se significaria que a Atzeneta ja tenim els valors termomètrics mitjans de Castelló dels darrers 30 anys (que són de gairebé 17 °C). Aquests registres mitjans de temperatura tan alts han sigut deguts sobretot a la calor durant el dia (temperatures màximes), ja que les temperatures mínimes no han estat tan exagerades. Així, el 2023 sí ha marcat rècord de calor diürna amb una temperatura mitjana anual de 24,2 °C, un grau i mig per damunt del normal, i 0,3 °C per damunt de l'anterior rècord de l'any 2006. En canvi, les nits, tot i ser càlides, no han batut rècords de calor i les temperatures mínimes anuals han enregistrat una mitjana de 8,95 °C (vuit dècimes més del normal, això sí). Pel que fa a la calor, cal destacar que el 10 d'agost de l'any passat es va arribar a 43,5 °C, temperatura màxima absoluta de la sèrie històrica. A la banda contrària, com a valor mínim anual es va baixar fins els -5,5 °C el 30 de gener i, durant l'any, les gelades van ser molt abundants (fet que pot semblar contradictori amb l'escalfament que estem vivint): durant 54 dies del 2023 el termòmetre va baixar dels 0 °C, 10 dies més que la mitjana, i és l'any amb més gelades des del 2012. Aquest fet també és una conseqüència del canvi climàtic, que com ja s'ha comentat ací alguna vegada, incrementa els dies estables anticiclònics a l'hivern, la qual cosa afavoreix inversions tèrmiques que provoquen les gelades a les zones fondes, com és el cas del nostre poble.

Pel que fa a pluges, el 2023 no ha sigut rècord de sequera, tot i que ho puga semblar. La pluja recollida durant tot l'any passat ha sumat 333,5 litres, poc més de la meitat que tocaria, però s'ha quedat en tercera posició com a any més sec des que hi ha dades (1948), per darrere de 1978 i 1979, amb 306 i 325 litres respectivament. Cal dir que aquestes dades corresponen a l'observatori situat al nucli urbà d'Atzeneta, que el passat any va ser molt més beneficiat per les pluges que la majoria de zones del terme. De fet, a la partida del Cap del Terme s'han recollit entre 270 i 280 litres, tot i tractar-se d'un lloc amb un 20% més de pluviometria que el poble, la qual cosa fa que probablement el 2023 haja sigut l'any més sec a aquesta zona dels darrers 100 anys. En total, el passat any va haver-hi 35 dies de pluja,

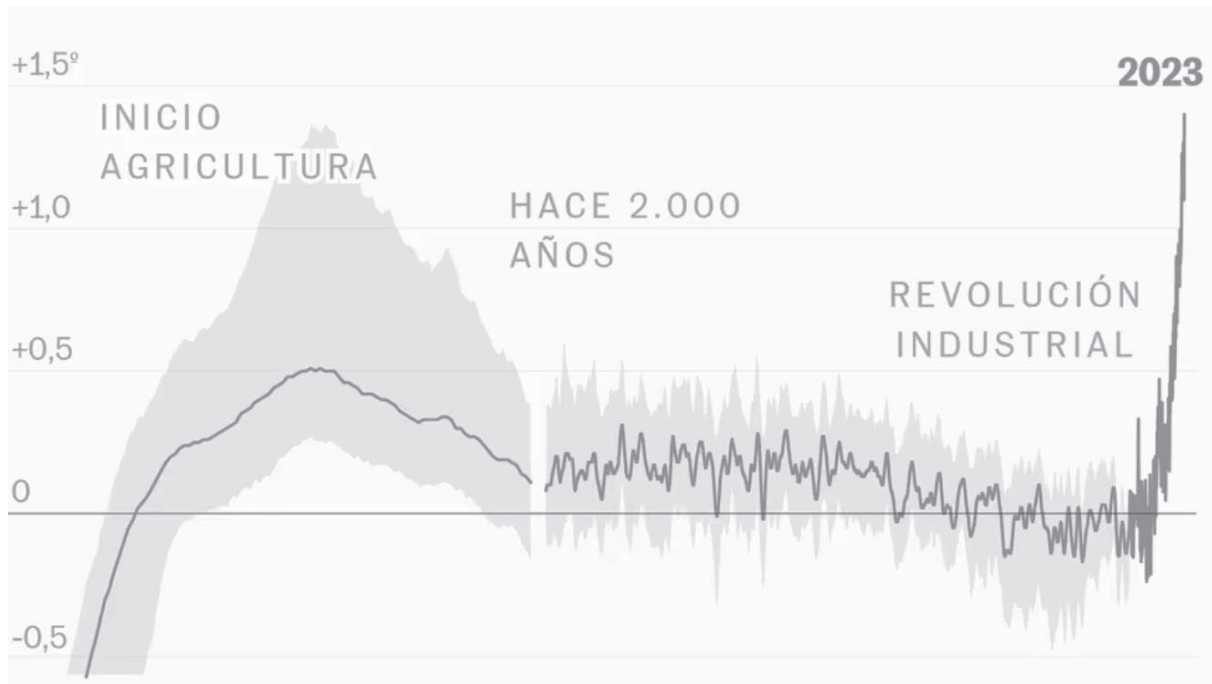
Precipitació acumulada durant el 2023. S'observa que les úniques pluges importants van ser les de finals de maig, i que en tot l'any ha plogut la meitat del normal.

quasi la meitat del normal, i el dia amb més precipitació va ser el 25 de maig amb 107 litres. Per concloure el resum anual, i també per justificar el títol, el 2023 ha donat continuïtat al salt brusc de temperatures (un augment de més d'un grau en la temperatura mitjana anual) que es va iniciar el 2022. Al mateix temps, ha afegit al còctel climàtic una sequera extrema generada perquè durant 9 dels 12 mesos no ha plogut gens o quasi gens. Aquestes dos anomalies de calor i absència de pluges les pronostiquen els models climàtics, però la realitat present ha fet avançar el que pronostiquen aquests models per al futur. Les temperatures difícilment recularan, però esperem que els registres pluviomètrics es normalitzen un poc.

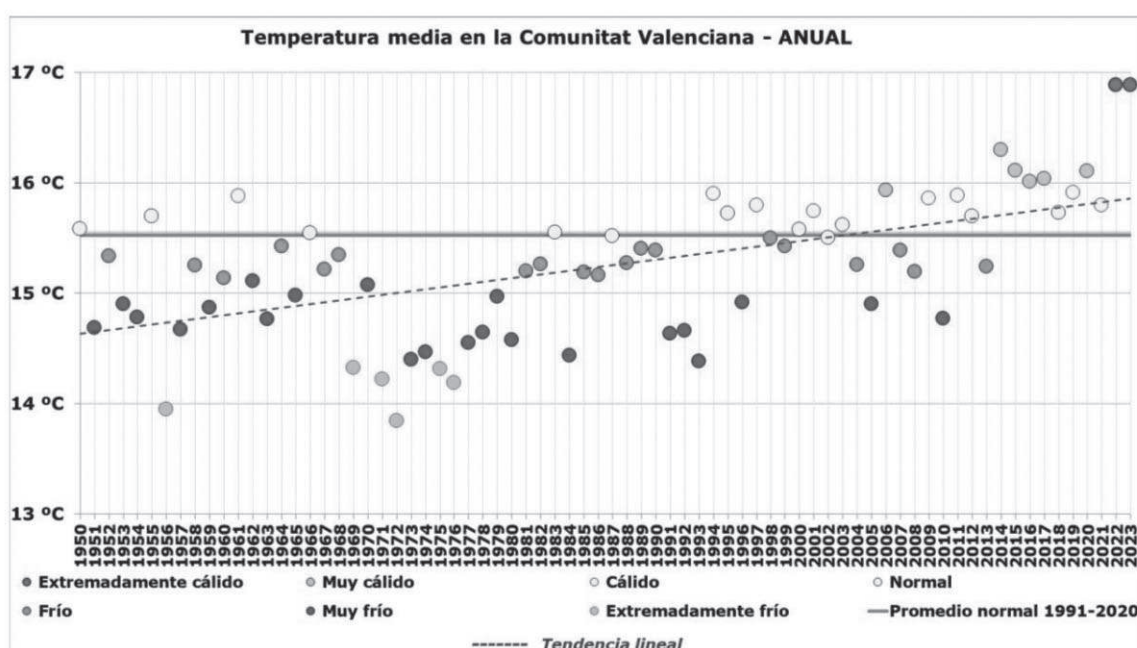
Com sempre, fet el repàs general, ara analitzaré el comportament dels darrers mesos. Començant per setembre, aquest va ser un mes càlid i normal quant a pluges: la temperatura mitjana va ser de 21 °C, quatre dècimes per dalt de la mitjana, i es van recollir un total de 75,5 litres, exactament el que tocava de normal, la major part dels quals durant el temporal del dia 2 i la tronada del dia 12. Pel que fa a octubre, va ser extraordinàriament calorós i sec amb 19 °C de temperatura mitja, amb la qual cosa va superar en quasi tres graus la mitjana mensual, fet que l'ha convertit en l'octubre més calorós de la sèrie climàtica (superant l'anterior rècord del 1968, que era de 18,9 °C); de pluges, poca cosa, 16,5 litres (un 20% del normal), 11 dels quals van caure en un ruixat molt local que sols va afectar el nucli urbà i la zona de Meanes el dia 15. I quan semblava que no podia anar a pitjor la cosa, va arribar novembre: temperatures estratosfèriques i pràctica absència de pluges. La temperatura mitjana del novembre passat va ser de 14,8 °C, xifra que supera en 3,2 °C la mitjana i en set dècimes l'anterior novembre més càlid, que era el del 1947. Alhora, cal destacar les temperatures màximes, que van enfilegar el registre de la mitjana als 22,7 °C, més de 5 °C superior al valor normal! També 2 °C per sobre de l'anterior rècord, que també era del 1947. En aquest sentit i possiblement, es tractaria del rècord més brutal que s'ha produït a Atzeneta els darrers anys. Pel que fa a pluges, novembre no ha fet honor al rànquing que el classifica com el primer i tan sols va recollir mig litre en tot el mes. Per últim, desembre tampoc va millorar el panorama. Va ser un mes càlid i sec, amb una temperatura mitjana de 10,7 °C, dos graus per damunt de l'habitual a causa, sobretot, de la calor diürna, perquè l'estabilitat va afavorir moltes inversions tèrmiques i temperatures mínimes més baixes, amb gelades moderades voltant els -4 °C. Pel que fa a precipitacions, només es poden referenciar els 6 litres que van caure la nit del 7 de desembre, sembla que per fer la guitza a la festa dels quintos. En tot cas, apuntar que gener ha començat sec com la moixama, amb molts dies de vent fort de ponent i mestral, dos o tres dies de fred i la resta de calor quasi primaveral. Per concloure el repàs mensual, només resta puntualitzar que dels darrers quatre mesos, dos han sigut rècord de calor (octubre i novembre), i la pluja acumulada de meitat setembre a meitat gener suma tan sols 24 litres, quan hauria de ser de 241 litres. Mai aquest període havia sigut tant sec.

Dades que evidencien que el canvi climàtic és present

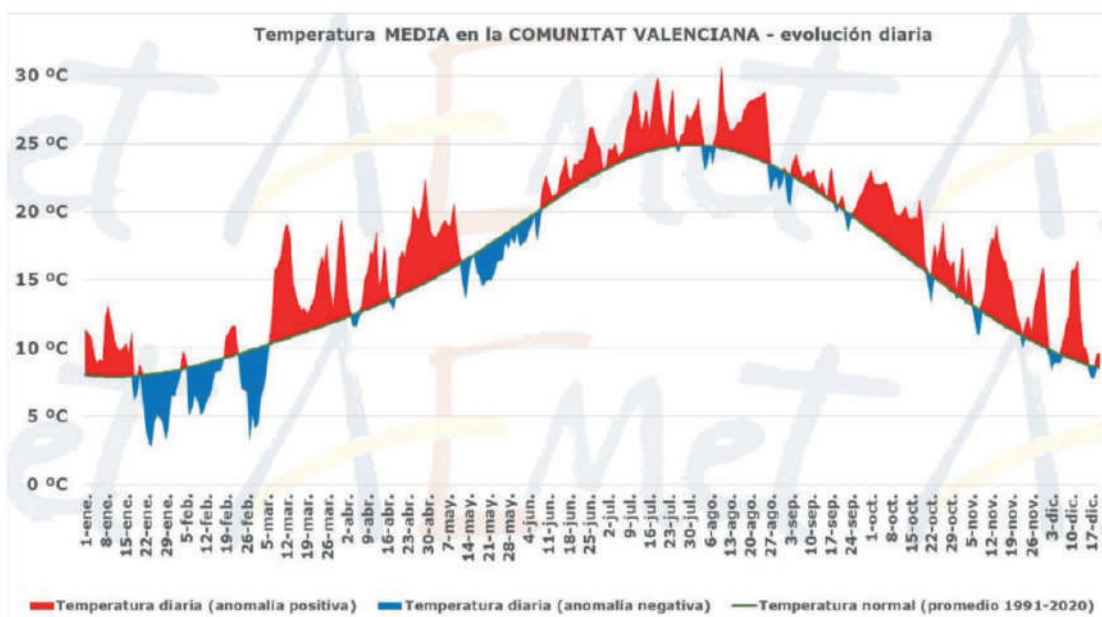
A continuació exposaré dades i gràfics que mostren que alguna cosa està canviant al nostre clima. La percepció de cadascú és molt subjectiva i la memòria molt selectiva, així que calen aquestes dades per prendre consciència de la realitat i reflexionar sobre què podem fer per intentar canviar el futur climàtic que ens espera; perquè, com bé demostren tots els estudis científics, el causant de l'actual canvi climàtic som l'Homo sapiens.

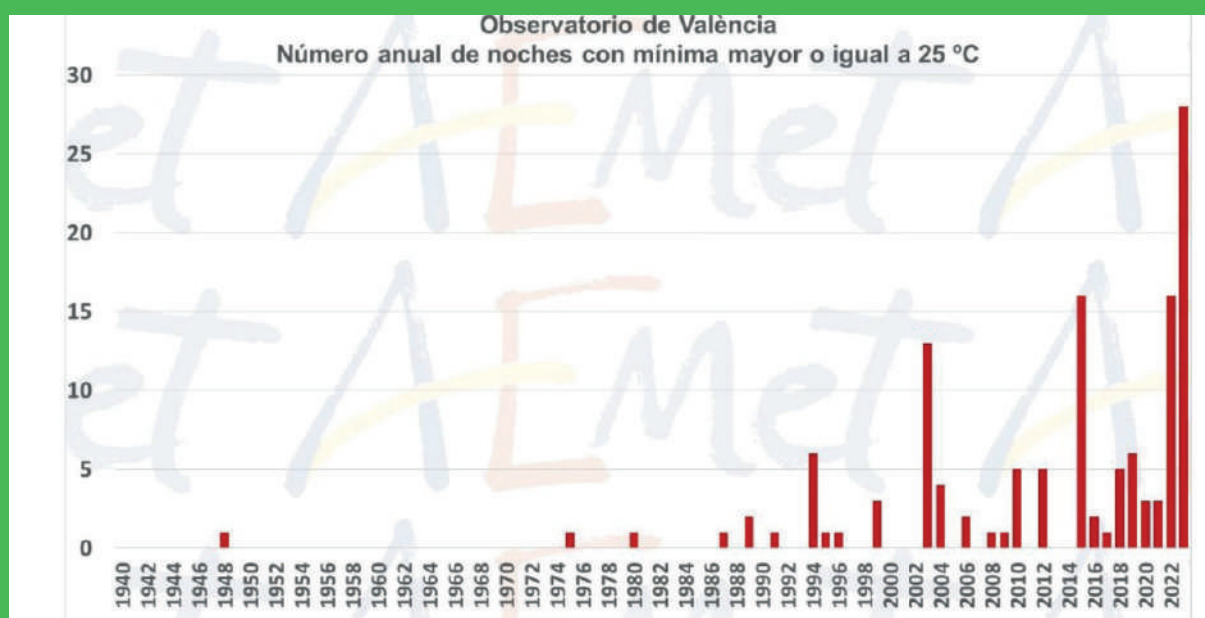
Evolució de la temperatura mitjana del planeta Terra des que la nostra espècie l'habita. S'observa com cap humà ha viscut un any tan càlid a nivell planetari com l'any passat.

Evolució de la temperatura mitjana al País Valencià. S'observa el salt brusc dels darrers dos anys.

Evolució diària de la temperatura mitjana al País Valencià. S'observa com quasi la totalitat dels dies de l'any passat hem tingut temperatures per damunt del normal (color roig).

Evolució del nombre anual de nits amb mínimes iguals o superiors als 25 °C a la ciutat de València. S'observa com, fins el 1990, no n'hi havia quasi cap, i com han augmentat bruscament els darrers anys, fet que dificulta dormir als seus habitants.

RACÓ FOTOGRÀFIC

